

Agustí Codinach

Lectura durant una missa a la basílica de la Mare de Déu de la Mercè de Barcelona.

(P. 3, 6 i 8-11)

Nou pas en el reconeixement de les dones

El papa Francesc fa oficial l'accés al lectorat i l'acolitat

«Esperit,
cap on guies
les nostres
Esglésies?
Als 25 anys
del Concili
Provincial
Tarraconense
de 1995»

P 16-20

Ràdio Estel

espai de trobada, participació i diàleg

La missa de cada dia
a les 19.15 h a Ràdio Estel

de diumenge a divendres
des de la Catedral de Barcelona

dissabte des de
la Basílica de la Mercè de Barcelona

SEGUEIX-NOS

Barcelona, 106.6 / Tarragona, 100.6 / Girona, 103.4 / Lleida, 91.5 / Catalunya Central, 93.7 / Vic, 98.4
Tortosa, 90.1 / El Garraf, 96.8 / La Cerdanya, 104.4 / La Seu d'Urgell, 105.0 / Andorra, 107.5

Available on the
App Store

Android app on
Google play

Dones lectores i acòlites

Aquests dies, a les nostres comunitats i al carrer, a les xarxes, se sent parlar que el Papa ha fet un gest a favor de les dones. «Què ens deixaran fer, que encara no fem?», es pregunten algunes. Altres se senten decebuts i decebudes perquè no arriba l'esperada ordenació femenina diaconal o presbiteral o episcopal, com és present des de fa anys en d'altres confessions cristianes. Altres, encara, creuen que Francesc està anant massa enllà en la seva reforma de l'Església.

Val la pena llegir i comentar el títol d'aquest tipus de document oficial: una carta apostòlica, elaborada pel Pontífex i adreçada a un destinatari, en aquest cas, el cardenal Lluís Ladaria, jesuïta mallorquí i prefecte de la Congregació per a la Doctrina de la Fe. En forma de *motu proprio*, és a dir, escrita per pròpia iniciativa; no obstant en el text ens adonem que també és un gest sinodal, és a dir, cooperatiu, degut a la necessitat d'aprofundir doctrinalment en els ministeris perquè «responguin a les necessitats del nostre temps i ofereixin un suport oportú al paper de l'evangelització que ateny tota la comunitat eclesial». Un document breu, però més important que l'anomenat breu apostòlic.

Segons Teresa Forcades, és significatiu que el Papa hagi triat la festa del Baptisme del Senyor per signar la carta i que hagi inclòs l'Esperit en el

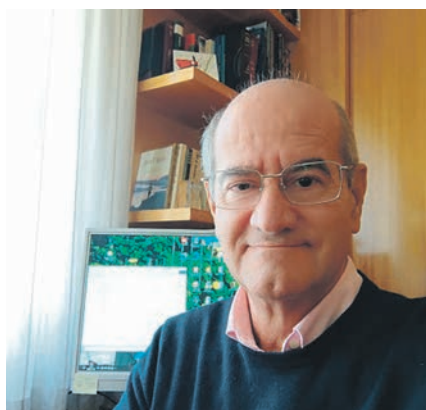
títol: *Spiritus Domini*: «En aquests dos elements trobem tota una teologia: és el Baptisme, i no pas cap mèrit o característica humana, inclòs el sexe, el que ens fa dignes de rebre una missió i és l'Esperit qui la durà a terme en nosaltres si li ho permetem.»

La carta té un objectiu no menor: modificar el cànon 230 §1 del codi de Dret canònic en allò que pertoca a l'accés de les persones de sexe femení al ministeri instituït del lectorat i de l'acolitat, és a dir, de les qui llegeixen les lectures i serveixen l'altar. Algú pot observar que aquest ministeri ja el fan moltes dones des de fa molts anys. És cert, però l'important, com subratlla Rosa M. Sánchez Cornadó, directora del Secretariat diocesà de Laics amb Missió Pastoral de Tarragona, és que es passa del «voluntariat litúrgic» a un «ministeri instituït de per vida», «i no depenent del rector o bisbe de torn; per tant, és un servidor ordinari en les celebracions litúrgiques». Segons el mateix arquebisbe de Tarragona i president de la CET, «el papa Francesc ens indica que aquest servei ministerial té una continuïtat i que és el bisbe qui l'institueix en nom de l'Església. També té una connotació important respecte dels ministres extraordinaris de l'Eucaristia perquè (...) es fa d'una forma estable i no puntual o per necessitat». En definitiva, un document breu, però probablement, transcendental. Hi dediquem el Primer Pla.

Contingut

03	Editorial
05	La setmana
06	Opinió
08	En primer pla
13	Vida eclesial
22	Opinió
24	Reportatge
28	Carta dominical
30	Bíblia
32	Litúrgia
34	Espai lectors
36	Cultura
46	Agenda
47	Des del carrer

Justícia i Pau acompanya els interns de les presons en la inserció laboral

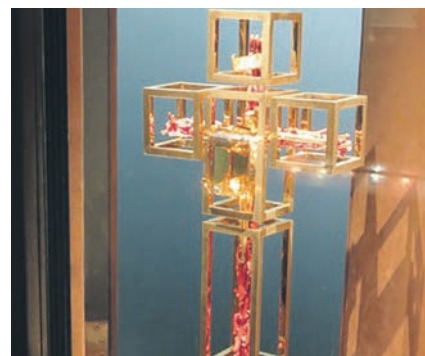

PÀGINA 24-27

22
Iraq es prepara per rebre el papa Francesc

«La Creu de l'Àngel» de Dalí, en procés de restauració

PÀGINA 39

El Papa crida a la unitat

PÀGINA 14-15

47
Xavier Memba, pastor protestant

La setmana en tuits

CARLOS OSORO SIERRA
@CARDENALOSORO

Arquebisbe de Madrid

Aquesta nit ha mort el jove sacerdot Rubén Pérez Ayala, que vaig ordenar amb prou feines fa set mesos. N'agraeix la vida de lliurament a Crist i a la seva Església. Reso per la seva família. Demano també pels altres morts després de l'explosió a La Paloma i per tots els afectats

JOSÉ MARÍA RODRÍGUEZ
OLAIZOLA @JMOLAIZOLA

Jesuïta

Envejo la naturalitat amb què els nord-americans poden resar en cerimònies públiques sense que ningú se senti molest o exclòs. Crec que aquesta és la veritable tolerància. No el fet de reduir-ho tot al mínim comú, sinó encaixar les diferències sense imposar-les ni amagar-les

CARDENAL JUAN JOSÉ OMELLA
@OMELLACARDENAL

Arquebisbe de Barcelona i president de la Conferència Episcopal Espanyola

Cada dia ens informen del nombre de casos i víctimes per Covid. És terrible. Que aquestes xifres no esdevinguin una rutina. Recordem que darrere de cada número hi ha una persona i una família que pateix. Prego per ells

ALBERT VELASCO
@VELASC_ALBERTO

Professor d'Història de l'Art

Ahir era la festa de sant Antoni Abat. Avui, el Departament de Cultura i el Museu de Lleida anuncien l'adquisició d'aquesta magnífica escultura del sant. Lleidatana, segle XIV. Gran compra. I la peça té una història. I crec que pot ser divertit explicar-la

Escollat a Ràdio Estel

IGNASI MIRANDA

Coordinador d'informatius

Explosió a Madrid

Una forta explosió de gas en un edifici de 7 plantes, al carrer Toledo de Madrid, va provocar el 20 de gener importants destrosses, diversos ferits i 4 morts. L'immoble, de la parròquia de la Paloma, acollia vivendes de sacerdots i diverses comunitats del Camí Neocatecumenal. Al costat hi ha una residència de gent gran i una escola de La Salle, on no es van produir danys personals. Les víctimes són David Santos, un jove pare de família que pertanyia a una de les comunitats fundades per Kiko Argüello i que estava revisant la caldera, el sacerdot que era amb ell, Rubén Pérez (de 36 anys), i dos vianants: un paleta de 45 anys i un ciutadà búlgar de 47 i resident a Fuenlabrada.

La nostra programació va informar àmpliament de la tragèdia, sobretot el mateix 20 de gener i l'endemà. Vam conèixer el drama de familiars i amics i de tota l'arxidiòcesi de Madrid. En el programa *El Mirador de l'actualitat* només tres hores després de l'explosió, vam destacar que això «afegeix un cop a les nostres vides en un moment en què tots estem provats i sacsejats per la pandèmia».

L'efemèride de la setmana

2 de febrer del 1970:

mor el matemàtic i filòsof gal·lès Bertrand Russell, premi Nobel de Literatura i activista pacifista.

Zoom

EDUARD BRUFAU

La campanya de vacunació al Vaticà avança a bon ritme. No només han rebut la vacuna el Papa i els residents i treballadors de la Santa Seu, sinó també les persones sense sostre acollides als albergs vaticans. A la imatge, l'almoier del Papa, el cardenal Konrad Krajewski, enraonant amb els captares que fan cua per vacunar-se.

PUNT DE VISTA

Essencialment diferents?

TERESA FORCADES I VILA

Monja benedictina al monestir de Sant Benet de Montserrat

Recordo als anys noranta, quan vaig viure als Estats Units, la impressió que em va fer assistir a una cerimònia d'institució d'acòlits i lectors en una església que ara no recordo si era episcopaliana o catòlica. Devia ser episcopaliana, perquè entre els nous «instituits» hi havia dones, però encara dubto, perquè de vegades a les parròquies catòliques d'arreu es fan coses encara que no estiguin oficialment sancionades; se'ls dona aleshores un valor simbòlic, de manera que la comunió eclesial es manté i, alhora, s'avança en una praxi eclesial determinada. No ho sé. Però tant si era catòlica i feia un acte simbòlic com si era episcopaliana i feia un acte institucional pròpiament dit, recordo la impressió que em va fer perquè tota la comunitat va imposar les mans

És el Baptisme, i no pas cap mèrit humà, el que ens fa dignes de rebre una missió

sobre les persones que van rebre els ministeris i va pregar per elles, mentre els encomanava formalment aquell servei. La imposició de mans i la pregària de la comunitat: quin gest més senzill i profund! Un gest que no només simbolitza sinó que realitza allò que expressa: l'instituit o instituïda és efectivament enviat, ha rebut una missió.

El fet que fins al diumenge 10 de gener, festa del Baptisme del Senyor, les dones no fóssim considerades elegibles per rebre formalment i de forma pública l'acolitat i el lectorat era una vergonya. Ara això s'ha resolt i em plau particularment que el papa Francesc hagi triat la festa del Baptisme per signar aquesta carta apostòlica i hagi triat de fer sortir l'Esperit en el títol. En aquests dos elements trobem tota una teologia: és el Baptisme, i no pas cap mèrit o característica humana, inclòs el sexe, el que ens fa dignes de rebre una missió i és l'Esperit qui la durà a terme en nosaltres si li ho permetem.

Tanmateix, la carta de Francesc

conté ja en el primer paràgraf la matisació «de manera diferent», que primer es refereix de forma genèrica a la distribució de dons que fa l'Esperit, i més avall és aplicada explícitament a la distinció entre ministeris laics i ministeris ordenats: *aquests són essencialment diferents*. La lletra està claríssima però, com temen els detractors de Francesc, aquesta lletra claríssima no podrà impedir que els ministeris laics vagin preparant les comunitats catòliques per a una futura ordenació de les dones. És més fàcil fer servir l'expressió «essencialment diferents» que omplir-la de contingut. Concretament, en què són essencialment diferents els ministeris ordenats i els no ordenats? El *motu proprio* no ho especifica, a molts teòlegs els costaria d'explicar-ho de forma significativa i la gran majoria dels laics ignoraran a la pràctica aquesta essencial distinció i es familiaritzaran amb la idea de l'ordenació de les dones. Crec que és el que passarà i crec que al papa Francesc ja li està bé que sigui així.

MAR PÉREZ

Doctora en Sagrada Escriptura

Veure les dones llegint les lectures de la celebració eucarística, exceptuant la de l'evangeli, veure les dones preparant l'altar a l'hora de l'ofertori i veure les dones repartint la comunió a la comunitat és quelcom habitual, des de fa molts anys, en la majoria de les comunitats cristianes del nostre país. Per tant, la nova normativa vaticana sobre el ministeri litúrgic de les dones en l'exercici del lectorat i l'acolitat no és cap novetat, sinó la constatació d'allò que, segurament, des de sempre s'ha fet en qualsevol comunitat que posa al centre de la seva existència Jesús i l'Evangelí.

Queda per fer un llarg camí

Al mateix temps, la normalització d'aquests ministeris litúrgics deixa entreveure que lluny està l'Església de la veritable igualtat entre l'home i la dona i quant de camí ens queda encara per recórrer per ser veritablement filles i fills de Déu en igualtat de condicions. Molts són els cristians decebuts pel canvi insignificant que proposa el text, perquè

El text «legalitza» les accions que les dones duen a terme a les diferents celebracions

no obre la porta a futurs ministeris ordenats com el diaconat o el sacerdoci per a les dones. L'únic bo és que «legalitza» les accions que les dones duen a terme a les diferents celebracions, fa una estirada d'orelles als bisbats més conservadors i recorda als nostres germans preveres que la litúrgia és cosa de totes i de tots.

Per tant, no es tracta d'una «nova» normativa, sinó de la corroboració del llarg camí que queda per fer per tal d'aconseguir la total participació de la dona en tots i cadascun dels àmbits de la vida de l'Església.

UN NOU LLINDAR

Drets humans i artesania de la pau

No hi ha punt final en la construcció de la pau social d'un país, sinó que és una tasca que no dona treva i que exigeix el compromís de tots

SEBASTIÀ
TALTAVULL ANGLADA
Bisbe de Mallorca

Fa un parell d'anys vaig poder participar a Roma per part de la Comissió Justícia i Pau en una Conferència Internacional sobre *Els drets humans al món contemporani: conquestes, omissions, negacions*. Tant per la temàtica com pel testimoni dels participants d'arreu del món, especialment dels països on els drets humans no són respectats, va ser una experiència singular i creadora de molta inquietud per la situació que vam observar i analitzar. El papa Francesc, en la seva intervenció, ens va advertir que en el món d'avui persisteixen nombroses formes d'injustícia, nodrides per visions antropològiques reductives i per un model econòmic basat en els guanys, que no dubta a explotar, descartar i fins i tot matar l'home. Mentre una part de la humanitat viu en l'opulència, una altra part veu la seva pròpia dignitat desconeguda, menyspreada o trepitjada i els seus drets fonamentals ignorats o violats.

A partir d'aquesta anàlisi, i de moltes de les intervencions, es va relacionar la pràctica o no pràctica dels drets humans amb la necessitat urgent del treball per la pau. Justament, en aquest sentit, el papa Francesc ha insistit darrerament, en la seva encíclica *Fratelli tutti*, en el que ell anomena «l'artesania de la pau» que ens involucra a tots i —com diu ell— «no hi ha punt final en la construcció de la pau social d'un país, sinó que és una tasca que no dona treva i que exigeix el compromís de

tots» (FT 232). Una vegada més, insisteix en la «cultura del trobament», que «exigeix col·locar al bell mig de tota acció política, social i econòmica la persona humana, la seva altíssima dignitat i el respecte pel bé comú. Que aquest esforç ens faci fugir de tota temptació de venjança i recerca d'interessos només particulars i a curt termini» (*ibid.*). Ja en l'anàlisi de la Conferència Internacional esmentada, vèiem que augmenta la desconfiança en els sistemes democràtics per les polítiques totalitàries que propicien règims dictatorials provinents tant de la dreta com de l'esquerra. Ens ho han explicat persones i Esglésies que en els seus respectius països ja viuen aquesta angoixosa situació, sotmesos a menyspreu, persecució i indiferència.

En aquesta situació ideològicament tan desdibuixada i buida de coherència, preocupa molt que a la pràctica els Drets Humans no interessin i, si se'ls fa alguna concessió, no passa de ser només una declaració de bones intencions. De fet, arriba un moment en què molts somnis s'estan convertint en malsons i les esperances en un món que avança en dignitat, s'esvaeixen. Tanmateix, malgrat totes les nostres incoherències i debilitats, crec sincerament que estem en un moment decisiu en el qual la defensa i promoció dels Drets Humans —juntament amb els seus respectius deures— ha de ser el compromís col·lectiu que ens ajudi a construir cada dia la nostra convivència en pau.

Preciosa contribució de les dones a l'Església

El Papa obre el lectorat i l'acolitat a les dones d'acord amb la missió comuna de tots els batejats

Feligresa fent una de les lectures en un casament a la parròquia Mare de Déu de Lourdes de Barcelona.

Montserrat Martínez és la dona d'Aureli Ortín, un dels primers diaques permanents de l'arxidiòcesi de Barcelona. Acaba d'obtenir la llicenciatura en Teologia Sistemàtica, amb la tesina *La dona del diaca: consentiment i acompanyament*, que properament publicarà el Centre de Pastoral Litúrgica. Però Montserrat Martínez, com tantíssimes dones, és també una peça fonamental en l'engranatge de la comunitat parroquial, en el seu cas la de Sant Francesc de Sales de Barcelona.

Veure les dones llegint les lectures de la celebració eucarística, exceptuant la de l'evangeli; preparant l'altar abans de la pregària eucarística, i repartint la comunió a la comunitat és quelcom habitual, des de fa molts anys, en la majoria de les comunitats cristianes del nostre país. Exerceixen a la pràctica uns ministeris laicals, el lectorat i l'acolitat, que, gràcies a la modificació que el papa Francesc ha fet del cànon 230. 1 del Codi de Dret Canònic, ara poden rebre les dones de forma institucional.

«Encara que moltes d'aquestes funcions a la parròquia ja les faig», valora Montserrat Martínez, «el reconeixement de l'Església és molt important i em proporciona una base més ferma en el meu compromís

MONTSERRAT MARTÍNEZ
«El reconeixement de l'Església és molt important i em proporciona una base més ferma en el compromís personal»

TERESA FORCADES
«És el Baptisme, i no cap mèrit humà, el que ens fa dignes de rebre una missió i és l'Esperit qui la durà a terme en nosaltres»

personal». Per això, veu la decisió del papa Francesc com un motiu de gran joia: «És un esglaó més en la recepció del Concili Vaticà II, que no va parlar explícitament dels ministeris del lectorat i l'acolitat però sí del sacerdoci comú, de la corresponsabilitat de tots els cristians i del camí de la sinodalitat.» Per a ella, «el papa Francesc fa un pas més en el reconeixement de tots els batejats, homes i dones».

Sacerdoci baptismal

Tal com diu el papa Francesc en la carta adreçada al cardenal Luis Ladaria, prefecte de la Congregació per a la Doctrina de la Fe, «oferir als laics d'ambdós sexes la possibilitat d'accedir als ministeris de l'acolitat i del lectorat en virtut de la seva participació en el sacerdoci baptismal farà augmentar el reconeixement, també a través d'un acte litúrgic (institució), de la preciosa contribució que des de fa temps moltíssims laics, també les dones, aporten a la vida i a la missió de l'Església».

Francesc, que en l'exhortació apostòlica *Estimada Amazònia*, ja va maldar perquè les dones «tinguin incidència real i efectiva en l'organització, en les decisions més importants i en la guia de les comunitats, però

sense deixar de fer-ho amb l'estil propi de la seva empremta femenina», insisteix que «el sacerdoti baptismal i el servei a la comunitat representen els dos pilars en què es basa la institució dels ministeris».

I afegeix: «A més de respondre al que es demana per a la missió en el temps present i d'acollir el testimoni de moltíssimes dones que s'han ocupat i segueixen ocupant-se del servei a la Paraula i a l'altar, es farà més evident —també per als qui s'encaaminen cap al ministeri ordenat— que els ministeris del lectorat i de l'acollitat estan arrelats en el sacrament del Baptisme i de la Confirmació.»

Segons l'arquebisbe de Tarragona i president de la Conferència Episcopal Tarraconense, el teòleg Joan Planellas, «el fonament teològic és la dignitat del cristià (home i dona) que queda més plenament reconeguda perquè aquests ministeris són atorgats en funció del Baptisme i de la Confirmació, i també de l'Eucaristia (sagraments de la Iniciació). No estem parlant de tasques auxiliars del sacrament de l'Orde. Partim de la importància cabdal que té la missió, que és comuna a tots els batejats». A més, «el papa Francesc ens indica que aquest servei ministerial té una continuïtat i que és el bisbe qui l'institueix en nom de l'Església. També té una connotació important respecte dels ministres extraordinaris de l'Eucaristia perquè en el cas que ara ens ocupa es fa d'una forma estable i no puntual o per necessitat».

La teòloga Teresa Forcades, monja benedictina al monestir de Sant Benet de Montserrat, destaca que el papa Francesc hagi triat la festa del Baptisme del Senyor per signar aquesta carta apostòlica i que hagi inclòs l'Esperit en el títol: *Spiritus Domini*: «En aquests dos elements trobem tota una teologia: és el Baptisme i no pas cap mèrit o característica humana, inclòs el sexe, el que ens fa dignes de rebre una missió i és l'Esperit qui la durà a terme en nosaltres si li ho permetem.»

Reforma legislativa

«La nova normativa vaticana sobre el ministeri litúrgic de les dones en l'exercici del lectorat i l'acollitat no és cap novetat, sinó la constatació d'allò que, segurament, des de

Moment de la lectura durant les ordenacions diaconals, el 14 de desembre, a la basílica de Santa Maria del Mar de Barcelona.

ROSA M. SÀNCHEZ
«El que canvia és que, en lloc de ser un “voluntariat litúrgic”, és un “ministeri instituït” de per vida»

JOAN PLANELLAS
«Pau VI va donar carta de ciutadania als ministeris laicals instituïts, ara el papa Francesc els obre també a les dones»

sempre s'ha fet en qualsevol comunitat que posa al centre de la seva existència Jesús i l'Evangeli», destaca Mar Pérez, doctora en Sagrada Escriptura. Ara bé, «el text “legalitza” les accions que les dones duen a terme a les diferents celebracions, fa una estirada d'orelles als bisbats més conservadors i recorda als nostres germans preveres que la litúrgia és cosa de totes i de tots».

«Els ministeris de lector i acòlit tenen una identitat reconeguda», remarca Rosa M. Sánchez Cornadó, directora del Secretariat diocesà de Laics amb Missió Pastoral de l'arquebisbat de Tarragona. La seva experiència es remunta a l'any 1978, quan la parròquia d'Alforja, al Baix Camp, es va quedar temporalment sense rector. Aleshores, Sánchez va començar a fer-hi celebracions de la Paraula els dies de cada dia i a portar l'Eucaristia als malalts. El 1982 va ser enviada com a laica amb missió pastoral a Bellmunt del Priorat. Al llarg d'aquests anys, ha dirigit Assemblees Dominicals en Absència de Prevere (ADAP) en 34 parròquies

MAR PÉREZ

«Molts són els cristians decebuts pel canvi insignificant que proposa el text, perquè no obre la porta a futurs ministeris ordenats»

MERCÈ SOLÉ

«Els ministeris poden ser una bona forma de millorar la formació litúrgica de la comunitat i de compartir responsabilitats de forma explícita»

de l'arquebisbat de Tarragona. El 2016 va ser enviada com a laica amb missió pastoral novament a la seva parròquia d'Alforja. «El que canvia respecte del laic amb missió pastoral és que, en lloc de ser un "voluntariat litúrgic", és un "ministeri instituït" de per vida i no depenent del rector o bisbe de torn; per tant, és un servidor ordinari en les celebracions litúrgiques.»

Amb la carta apostòlica *Spiritus Domini*, el papa Francesc modifica el primer paràgraf del canó 230 del Codi de Dret Canònic, que al seu torn havia reformat Pau VI, no sense generar una certa confusió, ja que parlava d'uns ministeris laicals, però els reservava als homes, i només perquè els considerava preparatoris per a un eventual accés al ministeri ordenat (diaconat i presbiterat).

«Segons la norma, les dones patien una doble discriminació: no se'ls permetia ni l'accés als ministeris ordenats ni l'accés als ministeris litúrgics d'acòlit i de lector», exposa Mercè Solé, membre del Centre de Pastoral Litúrgica i col·laboradora de la secció de Litúrgia de *Catalunya Cristiana*. «Que hagi fet servir la forma d'un *motu proprio* vol dir que hi ha una voluntat explícitament legislativa, més enllà de possibles recomanacions litúrgiques o pastorals.»

La nova formulació del canó diu concretament que «els laics que tenen l'edat i les qualitats assenyalades per un decret de la Conferència Episcopal poden ser cridats establenent per als ministeris de lector i d'acòlit, mitjançant el ritu litúrgic prescrit; amb tot, la col·lació dels ministeris no els dona dret a ser sustentats o remunerats per l'Església». Per tant, se suprimeix l'especificació «homes», que es mantenia present en el canó fins a la seva modificació.

«Així com Pau VI va donar carta de ciutadania als ministeris laicals instituïts, ara el papa Francesc els obre també a les dones», destaca l'arquebisbe Planellas. I ho ha fet «d'acord amb el discerniment que va sorgir de diversos sínodes de bisbes i del seu propi, fent oficial aquesta presència femenina en el servei eclesial».

«De manera diferent»

«Molts són els cristians decebuts pel canvi insignificant que proposa el text, perquè no obre la porta a futurs ministeris ordenats com el diaconat o el sacerdoci per a les dones», comenta la biblista Mar Pérez. De fet, el Papa, en el *motu proprio*, convida a reconèixer que els ministeris laics són «essencialment diferents del ministeri ordenat rebut en el sagrament de l'Orde».

«La carta de Francesc», aclareix la teòloga Teresa Forcades, «conté ja en el primer paràgraf la matisació "de manera diferent", que primer es refereix de forma genèrica a la distribució de dons que fa l'Esperit, i més avall és aplicada explícitament a la distinció entre ministeris laics i ministeris ordenats: "aquests són essencialment diferents"».

Mercè Solé també indica que «cal distingir entre els ministeris ordenats (diaca, prevere, bisbe), que tenen un caràcter sacramental i que de moment l'Església encomana exclusivament a homes, i els ministeris laicals oberts a totes les persones, homes i dones, que han estat batejades i que, en virtut del Baptisme, participen del sacerdoci».

Dit això, «els ministeris poden ser una bona forma de millorar la formació litúrgica de la comunitat i de compartir responsabilitats de forma explícita». En aquest sentit, Dionís Borobio, en un article a la revista *Phase*, fa una llarga llista de serveis litúrgics que el Codi de Dret Canònic preveu que de forma estable o ocasional es poden delegar a laics i laiques, amb la prèvia formalització explícita del bisbe: predicació, amb excepció de l'homilia (canó 766); direcció d'una litúrgia de la Paraula amb predicació (766); administració del Baptisme (230. 3); celebració del matrimoni (1112); realització dels sacramentals (1168); direcció de funerals (1168); cura pastoral de la comunitat (517. 2).

«Hi ha molt de camí a recórrer», reconeix Mercè Solé. «Em pregunto si en la situació actual de l'Església no valdria més començar a formar gent per fer determinats serveis, confiar en els laics i evitar estressar preveres i diaques.» «Hi sortiríem guanyant», conclou, «perquè fariem un millor servei, no només a l'Església, sinó també al món».

SABER ESCOLTAR

Un gran sermó de Jesús

JOAN GUITERAS I VILANOVA

Canonge emèrit del Capítol Catedral de Barcelona / secretaria@catedralbcn.org

Es troba a l'evangeli segons sant Marc (1,14) i fa així: «Ha arribat l'hora i el regne de Déu és a prop. Convertiu-vos i creieu en l'Evangeli.» Aquest és el gran sermó de Jesús ressenyat per Marc.

El lector comprendrà que es tracta del resum o síntesi de tota la predicació de Jesús. L'enquadrament es fa a través de quatre pescadors que ho deixen tot pel Mestre i el segueixen.

El centre de la catequesi de Marc és Nostre Senyor Jesucrist. Aquest evangelista, el més breu dels sinòptics, presenta la persona de Jesús amb un escrit tan viu, que fa venir ganes de seguir Jesús amb la mateixa diligència que ho feren els apòstols. La predicació de Jesús es pot reduir amb aquesta breu frase:

«Ha arribat l'hora i el regne de Déu és a prop. Convertiu-vos i creieu en l'Evangeli.»

El primer sermó de Jesús és breu, només té dos elements: l'anunci del Regne i la crida a la conversió. Un comentarista es pregunta què diria Jesús a uns camperols i pescadors. Senzillament: una bona notícia, una nova portadora de veritat, de bondat i de bellesa. La segona part del sermó és una crida a la conversió. El comentarista recorda que Jesús no amenaçava ni espantava. Anuncia quelcom cert i bo: que és molt a prop el Regnat de Déu. Per això, els indica a tornar a Déu i ser millors. La paraula *conversió* significa «girar-se». Jo puc estar de cara a un paisatge i girar-me cap al paisatge de l'altra banda. És a dir, aplicat a la vida

cristiana, significa viure segons allò que Jesús, el Fill de Déu fet home, ens ha vingut a revelar. L'Església ens predica constantment la veritat de Jesús, la bellesa de la conversió i la vida segons l'Evangeli.

Aquest breu i dens sermó de Jesús es fa realitat en la vocació dels primers apòstols que ho deixen tot per seguir Aquell que era la Veritat i la Vida. Val a dir que els primers seguidors, al llarg de la vida de Jesús, hauran de fer la tasca de purificar, amb pau, amb goig i amb fortalesa, la seva vida cristiana.

L'Església predica constantment la veritat de Jesús i la vida segons l'Evangeli

P-J YNARAJA

Capellà del Montanya
ynaraja@gmail.com

La setmana passada vaig voler precisar que seguir la missa a través de la televisió no suposava participar-hi ni, evidentment, rebre la Gràcia sacramental. Contemplar-la devotament és bo. No ho hem de menysprear, sinó conèixer-ne les limitacions.

Avui em vull referir a una altra manera de participar, sense presència física, al lloc inicial de la celebració, però sí combregar.

A algú el pot sorprendre que recordi que la primera activitat que es va practicar a la Lluna, poc abans de l'allunatge, fos la comunió. Buzz Aldrin la portava i, devotament, se la va administrar i va llegir: «Jo soc el cep i vosaltres les sarments. Aquell qui està en mi i jo en ell, dona molt de fruit... perquè sense mi no podeu fer res.»

Experiències posteriors.

A PROPÒSIT DE...

Aquests dies, i uns altres (3)

Als 65 anys, Tom Jones és feligrès de Saint John Newmann, a Virgínia, on exerceix el ministeri de lector. Recorda aquell diumenge, dues setmanes després de la Pasqua, que es van reunir a la cabina de vol per combregar: «En aquest moment tots tres vam agrair a Déu les vistes del seu univers, la bona companyia i l'èxit que havíem aconseguit... vaig estar a punt de plorar.» I afegeix que l'experiència li va recordar les paraules de l'Evangeli: «Perquè on n'hi ha dos o tres de reunits en el meu nom, jo soc allí enmig d'ells.»

Mike Hopkins, un dels quatre as-

La primera activitat que es va practicar a la Lluna, després de l'allunatge, va ser la comunió

tronautes que en aquests moments es troben a l'espai, també sap què és combregar. Kevin Chilton va dir: «És del mateix color blau que el vel de la Mare de Déu.» Tom tenia raó. Havia trobat la fórmula perfecta d'expressar el que veien a través de la finestreta.

Hopkins és un convers al catolicisme, va ser criat com a metodista però va ingressar a l'Església catòlica poc abans de la seva primera missió el 2013. Aleshores va obtenir el permís de l'arquebisbe de Houston per portar les hòsties consagrades suficients per poder combregar cada diumenge durant les 24 setmanes que va estar a l'espai. «Va ser extremadament important per a mi», afirmava sobre el fet de rebre Crist durant la missió. L'espai del paper és limitat, a internet trobareu més notícies sobre el fet.

Vida eclesial

Aquesta setmana el Papa prega per la unitat dels cristians, commemorem els 25 anys del Concili Provincial Tarraconense, reflexionem sobre la Laudato Si i recollim el sentiment dels cristians iraquians davant la visita de Francesc

Francesc anima a seguir el camí cap a la unitat

El Papa demana als cristians que deixin els particularismes

La solució a les divisions no és oposar-se a algú, perquè la discòrdia genera discòrdia. El veritable remei comença per demanar a Déu la pau, la reconciliació, la unitat. Ho va dir el papa Francesc, tot reflexionant dimecres 20 de gener en l'audiència general, sobre la unitat dels cristians.

El Pontífex va recordar que l'arrel de la comunió amb Déu «és l'amor de Crist», que fa superar els prejudicis per veure en l'altre un germà i una germana al qual estimar sempre. La pregària de Jesús, després de l'últim Sopar, va indicar, es pot dir que és «el seu testament espiritual»: va pregar «perquè tots siguin u» (Jn 17,21). «Tot i això, notem que el Senyor no ha ordenat als deixebles la unitat. Ni tan sols els va fer un discurs per motivar-ne la necessitat. Ha pregat al Pare per nosaltres, perquè siguem una sola cosa. Això significa, que nosaltres sols no podem, amb les nostres forces, fer la unitat, perquè la unitat és sobretot un do, és una gràcia que cal demanar amb la pregària.»

«La unitat», va assegurar, «només pot arribar com a fruit de la pregària. No n'hi ha prou amb els esforços diplomàtics i els diàlegs acadèmics, s'han de fer, però no n'hi ha prou». En aquest sentit, va subratllar que «Jesús ho sabia i ens ha obert el camí, resant. La nostra pregària per la unitat és així una participació humil però confiada en la pregària del Senyor, el qual va prometre que tota pregària feta en el seu nom serà escoltada pel Pare».

Per això va convidar a preguntar-nos si resem per la voluntat de Jesús, per la unitat: «Si revisem les intencions per les quals preguem, probablement ens adonem que hem pregat poc, potser mai, per la unitat dels cristians.» De la unitat, va afegir, «depèn la fe en el món»: «El Senyor va demanar la unitat entre nosaltres «perquè el món cregui». El món no

creurà perquè el convencem amb bons arguments, sinó si testimoniem l'amor que ens uneix i ens fa propers.»

En aquest temps de necessitats greus, va continuar el Papa, és més necessària la pregària perquè la unitat prevalgui sobre els conflictes: «És urgent deixar de banda els particularismes per afavorir el bé comú, i per això el nostre bon exemple és fonamental: és essencial que els cristians prossegueixin el camí cap a la unitat plena, visible.»

Es tracta d'un camí, suscitat per l'Esperit Sant, que ja ha iniciat i que sempre anirà cap endavant, i els cristians hem de «lluitar per la unitat», és a dir, «pregar».

El Papa també va advertir que «la murmuració és l'arma que el diable té més a mà per dividir la comunitat cristiana, per dividir la família, per dividir els amics, per dividir, sempre. L'Esperit Sant sempre ens inspira a la unitat».

«Manteniu-vos en el meu amor i donareu fruit en abundància (Jn 15,5-9)» és el lema de la setmana de pregària d'enguany. Segons Francesc, constata que «l'arrel de la comunió és l'amor de Crist, que ens fa superar els prejudicis per veure en l'altre un germà i una germana al qual estimar sempre». Així «desco-

ESGLÉSIA EN SORTIDA

L'esperit dels mags d'Orient

Fa unes setmanes que han acabat les festes; i a l'Església estant el dia de l'Epifania pensava en com aquells reis (que en realitat eren mags), van sortir del seu país per anar a cercar Jesús. Eren «mags», en grec; una paraula que designava una classe sacerdotal persa; una espècie de teòlegs orientals, astrònoms i savis. Deduïm que eren persones que passaven hores i hores observant el cel, potser en llargs silencis de nits tranquil·les, contemplant i interpretant els llumeners de la immensitat i infinitud de l'univers.

Una estrella; una estrella els va esperonar a posar-se en camí. Van interpretar que era un senyal i van iniciar un viatge amb poques seguretats i moltes incerteses: poc esperaven, imagino, trobar el fill de Déu en una menjadora, en un estable amb olor d'estable... ja m'enteneu.

L'«Església en sortida», que és justament el nom d'aquesta secció, respon precisament a l'actitud dels mags d'Orient; la d'una Església que ha de caminar per les inseguretats que se sostenen en la corda fluixa per la fe; en la nit i en la foscor, en la recerca, en l'actitud de posar-se en marxa, d'iniciar un viatge i d'estar disposats a trobar-nos Jesús en els llocs més insospitats: «Jesús va néixer en un pessebre; allà on menys ens pensem salta la llebre», diuen. El papa Francesc a l'homilia de l'Epifania d'enguany ens convidava a deixar de banda el cansament i les queixes, a sortir de les limitacions d'una perspectiva estreta, a alliberar-se de la dictadura del propi jo... Sortir de nosaltres mateixos és estar oberts a trobar Jesús en allò inesperat i diferent.

JORDI SÀNCHEZ TORRENTS

brim que els cristians d'altres confessions, amb les seves tradicions, amb la seva història, són dons de Déu, són dons presents en els territoris de les nostres comunitats diocesanes i parroquials. Comencem a pregar per ells i, quan sigui possible, amb ells. Així aprendrem a estimar-los i apreciar-los».

Durant la salutació als fidels, el Papa va pregar per qui pateix a causa de la pandèmia i va recordar en particular Manaus, al nord del Brasil, on es viu una situació dramàtica per la manca d'oxigen. També va fer una crida a la pau i la cooperació davant l'entrada en vigor del Tractat de Prohibició d'Armes Nuclears.

Salutació a Joe Biden

D'altra banda, Francesc ha desitjat al nou president dels Estats Units, Joe Biden, en la presa de possessió, que el seu mandat afavoreixi la construcció d'una societat basada en els valors històrics de la democràcia nord-americana.

Concretament, el Papa ha manifestat: «Prego perquè les seves decisions estiguin guiades per la preocupació de construir una societat caracteritzada per la justícia i la llibertat autèntiques, juntament amb el respecte indefectible dels drets i la dignitat de totes les persones, especialment els pobres, els vulnerables i els que no tenen veu.»

PAPA FRANCESC
«El món no creurà perquè el convencem amb bons arguments, sinó si testimoniem l'amor que ens uneix i ens fa propers»

La celebració va ser presidida per l'arquebisbe Joan Planellas i concelebrada pels bisbes amb seu a Catalunya

Acció de gràcies amb motiu del 25è aniversari del Concili Provincial Tarraconense

JOAN BORONAT
Tarragona

Menys multitudinària del que hauria estat fa un any, en plena normalitat, però amb l'esperit sinodal intacte, la solemne acció de gràcies de l'Església que peregrina a Catalunya, pel do del Concili Provincial Tarraconense celebrat l'any 1995, es va manifestar a la catedral metropolitana i primada de Tarragona.

Una celebració de cloenda del vint-i-cinquè aniversari, un any més tard a causa de la pandèmia, que també va obligar a desprogramar alguns actes previstos. Si més no, sí que s'ha fet coincidir amb el 21 de gener, quan l'Església de Tarragona celebra la festivitat dels seus sants màrtirs Fructuós, bisbe, i Auguri i Eulogi, diaques; el mateix dia que, ara fa 26 anys, a la mateixa catedral s'iniciava el Concili Provincial, l'eix central del qual va ser el de l'evangelització, és a dir, el marc des d'on cal situar tota la resta. Caminar junts els membres del poble de Déu, amb la participació activa i consultiva dels laics i laïques, dels religiosos i religioses, dels sacerdots i diaques amb els bisbes. Dels bisbes que van participar d'aquest esdeveniment, només queda en actiu Joan Enric Vives i els ja emèrits Carles Soler i Lluís Martínez Sistach.

La catedral tarragonina, amb l'aforament limitat i les mesures sanitàries vigents per la pandèmia, va viure a les sis de la tarda l'eucaristia d'acció de gràcies, presidida

per l'arquebisbe de Tarragona i president de la Conferència Episcopal Tarraconense, Mons. Joan Planellas, i concelebrada per la majoria dels bisbes de Catalunya.

Un dels moments destacats de la litúrgia va ser la lectura de les actes martirials de Sant Fructuós. La *Passio Fructuosi* constitueix en el seu gènere el document martiriàl més antic de tota la península Ibèrica. Relata com el 21 de gener de l'any 259 el bisbe de Tàrraco, Fructuós, i els seus dos diaques, Auguri i Eulogi, van ser cremats vius a l'amfiteatre de la ciutat, víctimes de la persecució religiosa en temps dels emperadors romans Valerià i Gal·liè.

En l'homilia, Mons. Joan Planellas va incidir en la vigència del Concili Provincial Tarraconense, «el qual voldríem que fos rellegit, rebut, interioritzat i explicat amb una adequada recepció. Va ser una recerca de signes de resposta a la

JOAN PLANELLAS
«La concreció del camí conjunt de comunió entre les deu Esglésies de Catalunya passa per la consolidació de la unitat pastoral entre elles»

Pere Ferré

i incerteses del moment present, estaran veritablement emmotllades amb l'argila del nostre poble».

En al·lusió a les paraules del papa Francesc a la recent encíclica *Fratelli tutti*, l'arquebisbe Joan en destacà les que parlen de «l'amor a la terra, al poble, als trets culturals propis. No puc trobar-me amb l'altre si no posseeixo un substrat on estic ferm i arrelat, perquè des d'allí puc acollir el do de l'altre i oferir-li quelcom veritable [...]. El bé de l'univers requereix que cadascú protegeixi i estimi la seva pròpia terra».

Després, Mons. Planellas recordà que, com afirmava sant Fructuós en el moment de donar el seu testimoni atge sublim, també «ens cal tenir el pensament de l'Església catòlica, de llevant fins a ponent». Va prosseguir amb les paraules del Papa en què afegeix: «No és possible ser sanament local sense una sincera i amable obertura a l'universal, sense deixar-se interpel·lar pel que s'esdevé en altres bandes, sense deixar-se enriquir per altres cultures o sense solidaritzar-se amb els drames dels altres pobles».

Acabada l'Eucaristia l'arquebisbe de Barcelona i president de la Conferència Episcopal Espanyola, el cardenal Joan Josep Omella, va presentar el document signat per tots els bisbes de les diòcesis amb seu a Catalunya, *Esperit, cap on guies les nostres Esglésies?* (Editat per Claret), el resum del qual es pot llegir a les pàgines 18-20 d'aquest setmanari.

En el seu parlament, el cardenal Omella indicà que el compromís amb el present passa per continuar consolidant els objectius del Concili Provincial Tarraconense «sense por, i avançar decididament en la implementació de les mesures necessàries per passar dels desitjos a la realitat».

El cardenal va encarar reptes com l'acció de l'Església davant la crisi sanitària, social i espiritual del nostre temps, el compromís amb els pobres; el creixement en la participació del laïcat, posant èmfasi en la participació de les dones, i en la necessitat de dotar d'aire fresc la pastoral familiar, la pastoral juvenil, la social, la cultura, el diàleg interreligiós, el repte de l'ecologia i de les noves tecnologies.

El 21 de gener, solemnitat dels sants Fructuós, Auguri i Eulogi, es va celebrar a la catedral de Tarragona la missa d'acció de gràcies.

JOAN JOSEP OMELLA
«Hem de continuar consolidant els objectius del Concili sense por, i avançar en la implementació de les mesures necessàries per passar dels desitjos a la realitat»

pregunta feta a l'Esperit. Una pregunta ben vàlida i actual en el nostre avui eclesial: «Esperit, què dius a les Esglésies de la Tarraconense?».

En referència al nucli central del Concili, que és l'evangelització, l'arquebisbe digué que «aquesta té com a primer secret la conversió personal». I per situar la recepció del Concili Tarraconense en l'avui de les Esglésies amb seu a Catalunya, Mons. Planellas esmentà passatges de l'obra del bisbe Josep Torras i Bages, *La tradició catalana*, on escriu que la religió cristiana pot «identificar-se amb una comarca, sense que ella hagi de sacrificar cap dels seus elements; ans bé quedant aquests emparats per la mateixa religió».

L'arquebisbe tarraconí va assenyalar que «la concreció del camí conjunt de comunió entre les deu Esglésies de Catalunya passa per la consolidació de la unitat pastoral entre elles [...] així, les decisions que es vagin prenent enmig de les vicissituds

Els prelats catalans publiquen el document «Esperit, cap on guies les nostres Esglésies?» amb motiu dels 25 anys de l'efemèride eclesial

Els bisbes reflexionen sobre el Concili Provincial Tarraconense

Ara fa un any les diòcesis catalanes havien de commemorar els 25 anys de la celebració del Concili Provincial Tarraconense, i fer-ne un balanç tenint en compte els canvis profunds de la societat en aquest quart de segle. L'aparició de la pandèmia, tanmateix, va obligar no només a ajornar-ho, sinó a adaptar a la nova i inesperada situació sanitària el missatge que es volia fer arribar als fidels. No ha estat fins transcorregut un any sencer, concretament el 21 de gener passat, festa dels sants màrtirs Fructuós, Auguri i Eulogi, que els bisbes catalans han pogut commemorar aquest aniversari amb una eucaristia solemne a la catedral de Tarragona i amb la publicació del document *Esperit, cap on guies les nostres Esglésies?*

L'Església davant la crisi sanitària, social i espiritual

L'escrit, com no podia ser d'una altra manera, dedica uns quants paràgrafs a parlar de la pandèmia de coronavirus i dels greus efectes, sobretot econòmics, que aquesta emergència sanitària té en tots els

EDUARD BRUFAU

El document recorda l'Església dels pobres que vol el Papa.

Aquest temps de pandèmia és un temps oportú per escampar la bona nova de l'Evangelí

La pregunta del llibre de l'Apocalipsi —«Esperit, què dius a les Esglésies?»— va ser la primera idea-guia del Concili Tarraconense

àmbits de la societat, inclosa l'Església. Però els bisbes no es limiten a assenyalar els perjudicis més evidents i materials d'aquesta situació, sinó que alerten que aquesta crisi no fa més que aprofundir-ne una altra de prèvia i no tan evident, però igualment perjudicial, que afecta tot Occident: la buidor espiritual. Per als prelats, «aquesta crisi ve acompanyada d'un desencís existencial, que buida per dintre la persona (...) En aquest sentit, pensem que és l'hora de retrobar la dimensió espiritual mitjançant l'amistat amb Déu i la pregària, i alhora aprofundir en la dimensió social de la fe (...) En aquest camí, ens hi ajudarà de ben segur la darrera encíclica del papa Francesc, *Fratelli tutti*, que cerca fer-nos "capaços de reaccionar amb un nou somni de fraternitat i d'amistat social que no es quedi en paraules" (FT, 6). (...) Pensem que aquest temps de pandèmia és un temps oportú, un *kairós*, per escampar i comunicar, de paraula i amb les obres, la bona nova de l'Evangelí. Aquesta era la proposta de fons del Concili Tarraconense de 1995 i continua essent un objectiu vàlid, vint-i-cinc anys després».

En abordar el Concili Provincial, els bisbes subratllen que no es va tractar d'un fet aïllat, sinó encarnat

dins de l'Església universal, i més concretament en consonància explícita amb el magisteri immediatament anterior, de forma especial el Concili Vaticà II: «A trenta anys de la cloenda del Vaticà II, el Concili Provincial Tarraconense esdevé un acte de recepció d'aquell, en les seves paraules i en el seu esperit. Es podria dir fins i tot que, en les nostres diòcesis, el Concili Tarraconense és el punt culminant de la recepció del Vaticà II. El Concili promogut per l'inoblidable papa sant Joan XXIII va desvetllar un gran entusiasme en les Esglésies amb seu a Catalunya, les quals s'hi adheriren cordialment i s'esforçaren per aplicar-lo des del primer moment. Entremig, però, hi ha un document papal, l'exhortació apostòlica del papa sant Pau VI, *Evangelii nuntiandi* (1975), que determina el primer capítol del Concili Tarraconense i, en general, tot el plantejament de la nostra assemblea conciliar.»

Una Església que escolta l'Esperit i estima els pobres

El nou document episcopal descriu el Concili Provincial Tarraconense com un «do de Déu», perquè l'acció humana més genuïna només pot tenir lloc si prèviament el cor s'ha obert a escoltar la Paraula que ve de dalt: «La pregunta del llibre de l'Apocalipsi —“Esperit, què dius a les esglésies?”— va ser assumida com la primera idea-guia del Concili Tarraconense. I ara mateix, en ple segle XXI, aquesta pregunta constitueix una interpel·lació a les nostres deu Esglésies diocesanes (...) per tal que discernixin la seva hora i comprenquin el moment en el qual viuen. (...) A vint-i-cinc anys d'aquest esdeveniment, és convenient de plantejar-se alguns elements de l'acció pastoral de les nostres deu diòcesis.»

Al llarg de l'escrit, els bisbes constaten la transformació accelerada i profunda del món aquests darrers anys, i les conseqüències que ha tingut per a la fe cristiana: «Amb la irrupció de diversos fenòmens culturals i socials de gran abast, com la globalització, la secularització i la revolució tecnològica, ha augmentat la indiferència religiosa i ha fet eclosió una religiositat individualista. Això vol dir que, en el marc d'una societat líquida, s'han trencat moltes de les cadenes de transmissió “natural” de

Els bisbes parlen del patiment causat per la pandèmia.

la fe, sobretot dins les famílies, i les opcions religioses han passat a dependre de les decisions d'un individu que s'afirma a si mateix, se sent sol i es troba orfe de Déu. La categoria dels "allunyats", ben present en el Concili Tarraconense, s'ha convertit en la categoria dels "indiferents".»

Davant d'aquesta situació, el document es planteja com hi respon l'Església, i fa una necessària autocrítica: «Cal que reconeguem la nostra manca de vigor a l'hora de comunicar i de viure l'Evangeli de Jesús. L'esperit del temps, caracteritzat per l'individualisme i l'exaltació del propi "jo", també fa forat, sovint de manera imperceptible, en els qui es manifesten cristians.» I alhora els bisbes adverteixen contra el desencís tot assegurant que «si (...) el món necessita sobretot testimonis, no podem convertir-nos en profetes de calamitats (...)».

Per aquest motiu, els pastors de les diòcesis catalanes assenyalen que avui l'Església ha de ser missionera, i que això implica no només els ordenats, sinó tot el poble de Déu: «Cada batejat és un "deixeble missioner", tal com subratlla el Papa Francesc a l'exhortació *Evangelii gaudium* (119-121): "Tot cristià és missioner en la mesura en què s'ha trobat amb l'amor de Déu en Crist Jesús."» El document indica que el conjunt de l'Església ha de

passar per una conversió pastoral, que ha de beure de la Paraula de Déu i dels sagraments, i que ha de dur els cristians a concretar l'amor de Déu en l'atenció als pobres: «L'Església es comprèn a si mateixa com a pobra i mare dels pobres perquè s'emmiralla en Jesús, el seu Senyor. Així ho llegim a la segona carta als Corintis: "Ell, essent ric, es va fer pobre per vosaltres, perquè us enriquíssiu amb la seva pobresa" (8,9)». Per aquest motiu els prelats assenyalen que «mirats amb els ulls de l'Evangeli, els pobres no són casos socials que caldria "assistir", sinó persones amigues de les quals cal tenir cura. Els pobres, com diu sant Joan Crisòstom, han de seure al primer lloc, (...) les seves ferides són equiparables a les ferides de Jesús, i per això ens apropen a Aquell que va donar la seva vida per tots nosaltres.»

El nou document acaba fent una crida a la comunió eclesial, a enfortir el sentit de comunitat de fe, és a dir, d'Església, i anima tots els creients a ser sal de la terra i llum del món: «Al cap de vint-i-cinc anys, volem subratllar una vegada més allò que el Concili Provincial Tarraconense desitjava promoure: "una mentalitat i una espiritualitat de comunió" (resolució 120). El treball interdiocesà requereix, com afirma la mateixa resolució, "l'esperit de comunió i de pertinença a l'Església".»

L'Església es comprèn a si mateixa com a pobra i mare dels pobres perquè s'emmiralla en Jesús, el seu Senyor

LAUDATO SI

MIQUEL VENTURA SITJES

Delegat de Joventut del bisbat de Solsona

El Senyor sabia que tot allò de bo que hi ha en el món és obra de Déu, és un regal de Déu-Pare a la humanitat sencera

Jesús ens ensenya a estimar el món

Jesús ens ensenya a estimar el món perquè és obra de Déu (cf. Gn 1) i cap obra de Déu va contra l'home, al contrari, en la Creació es donen les condicions de possibilitat perquè l'home i la dona es realitzin com a tal i amb la seva vida lloïn Déu.

Sembla paradoxal veure com el nostre món està sent víctima d'una polarització entre els que fan de la Terra una deessa «adorable» —personificant-la, no a l'estil de sant Francesc d'Assís, i moltes vegades caient en absurds— i aquells que viuen en el món pensant que en són els propietaris i dominadors, i que els seus recursos són infinits, contribuint així a la destrucció del planeta.

Jesús, amb la seva vida, ens dona exemple de com cal viure en el món, de com hem de ser els cristians corrents, integrant dins la nostra vida l'amor a la Creació, sense que es converteixi en un ídol, construint així un canvi més pro-

fund en la nostra societat, del nostre estil de vida, els models de producció i consum, salvaguardant les condicions morals d'una autèntica ecologia humana —va escriure sant Joan Pau II. En els punts 98 i 99 de la carta encíclica *Laudato Si* el Papa ens ajuda a veure com Crist està integrat en el món des del principi i fins al final de la seva vida.

«Jesús vivia en harmonia plena amb la creació, i els altres se'n meravellaven», ens diu el Sant Pare. Jesús és Amor (cf. 1 Jn 4,8), el contrari de l'amor és l'ús —havia dit Joan Pau II. El Senyor no va venir a la terra per fer-ne ús o mal ús, sinó per estimar-la, en totes les seves dimensions i expressions, i per donar-nos-en exemple.

Per això, el papa Francesc insisteix: «No semblava pas com un asceta separat del món o enemic de les coses agradables de la vida.» El Senyor n'era conscient i sabia que tot allò de bo que hi ha en el món és obra de Déu, és un regal de Déu-Pare a la humanitat sencera.

«Lloat sigueu» és una acció de gràcies pel do de la Creació, que es concreta amb obres. Jesús ens ensenya a treballar, a relacionar-nos amb el medi, a santificar-nos en la nostra vida ordinària, donant així l'autèntic valor i sentit a les coses, ensenyant-nos la paternitat divina de Déu, que tot ho ha posat al servei dels seus fills, per amor: i això comporta uns drets i uns deures, i justament per això no ens els vol estalviar. L'amor i el sofriment, el sacrifici, van agafats de la mà, l'exaltació de Jesucrist ve per la seva mort a la Creu (cf. Fl 2,8-9) que dona sentit a tot i ho renova tot.

Els cristians necessitem entendre que el destí de tota la creació passa pel misteri de Crist, la segona persona de la Trinitat, que es va fer carn a la plenitud dels temps (cf. Jn 1,14), i morí a la Creu per salvar al món, però que és present des de l'origen de totes les coses. S'encarnà en un món que Ell mateix havia creat —podem llegir en el pròleg de l'evangelí de sant Joan— per fer-lo nou (cf. Ap 21,5): la petja de Déu a la terra es fa més present amb la seva vinguda, que amaga el seu propi misteri.

Jorge Wellius

Hem d'integrar a la nostra vida l'amor a la Creació.

TESTIMONIS DE FE

JOSUÉ VILLALÓN

Ajuda a l'Església Necessitada

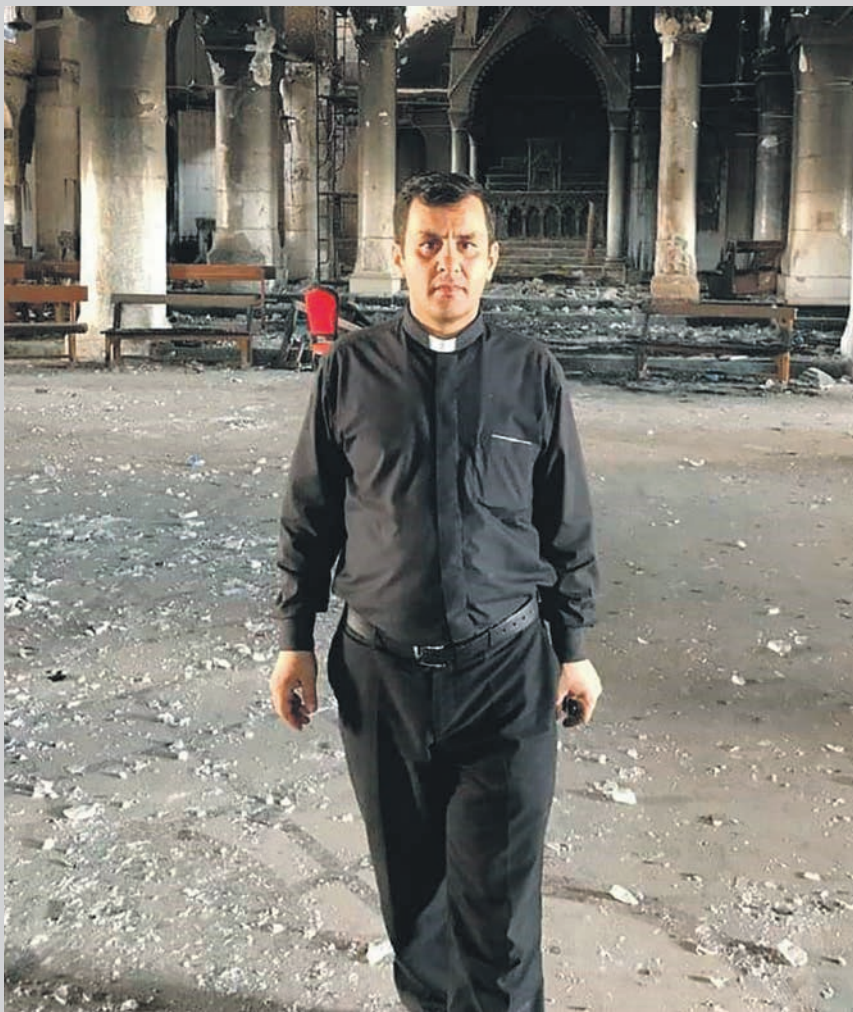
El papa Francesc visitarà l'Iraq del 5 al 8 de març. Un dels llocs a l'agenda del Sant Pare és Qaraqosh (o Baghdeda, com l'anomenen els cristians en arameu), a 32 quilòmetres al sud-est de Mossul. Abans de la invasió de Daesh era la ciutat cristiana més gran de l'Iraq. Després que les forces iraquianes i els seus aliats recuperessin aquests territoris, l'octubre del 2016, desenes de milers de cristians desplaçats van tornar a casa seva.

Per a Rooney Baqtar, un enginyer de 42 anys, la visita del Papa «té un valor moral, no econòmic. Aquest tema ocuparà l'opinió pública en el món i especialment a l'Iraq. Sento que hi tinc un lloc important». Baqtar li demanaria al Papa que advoqui per protecció internacional per als cristians iraquians, perquè és una comunitat que pateix la migració forçada del país davant la situació d'inseguretat. A aquest laic enginyer li agradaria que Francesc conegués en persona les esglésies i les cases que encara hi ha cremades a Qaraqosh, «perquè vegi el mal que va deixar ISIS en aquesta ciutat. I també el nostre Museu del Patrimoni de Baghdeda per presentar-li la nostra història i cultura».

El pare Ammar Yako és un sacerdot sirocatòlic de 44 anys i també veí de Qaraqosh. «La visita del Papa és el que més hem desitjat aquí. És una gran benedicció. Sentim un gran anhel de veure'l», reconeix. Assenyala que la importància d'aquesta visita són les condicions tan vulnerables que pateixen els cristians a l'Iraq. Hi ha diferents causes d'aquesta fragilitat, una d'elles són les seqüeles que ha deixat Daesh, amb una destrucció enorme, cosa que ha provocat que molts cristians s'hagin plantejat l'emigració.

«Molts problemes pesen sobre nosaltres. Però quan Francesc ens visiti, ens donarà esperança, confiança i

Del 5 al 8 de març el Papa visitarà l'Iraq

El P. Yako demana ajuda per a l'Iraq, amb una població en situació de vulnerabilitat.

Els cristians de Qaraqosh esperen Francesc amb alegria

ançai alè i reduirà aquesta càrrega. A més del fet que la situació de seguretat a l'Iraq, especialment la política, és inestable, s'espera que al l'arribada del Papa se'n garanteixi la seguretat de manera correcta», diu el P. Yako.

El pare Yako afirma que li agradaria demanar la benedicció a Francesc per al servei i l'entrega de tants sacerdots iraquians. També «li demano que ajudi tots els qui estan en perill en aquest país, ja siguin cristians o musulmans. Que miri de mobilitzar els països del món perquè donin suport a aquest país que necessita ajuda».

Ajuda a l'Església Necessitada actualment té més de 50 projectes en marxa per a la reconstrucció i el suport de la pastoral de les Esglésies locals de diferents ritus cristians a l'Iraq.

AMMAR YAKO
«Molts problemes pesen sobre nosaltres. Però quan Francesc ens visiti, ens donarà esperança, confiança i alè i reduirà aquesta càrrega»

SIGNES D'AVUI

No són les mateixes preguntes

Quan una persona en la seva vida canvia les preguntes, significa que està experimentant transformacions importants. Hem passat en uns mesos, per efectes de la pandèmia, de preguntar-nos sobre com viure a com sobreviure. Ara les preguntes són més radicals. Abans, se centaven en què fer durant el cap de setmana, a triar entre cinema o teatre, a menjar en un restaurant o visitar els familiars i els amics. La llibertat personal i social ha estat restringida a límits que ningú no podia imaginar. L'atenció a la salut reforça el temor a la malaltia. La vulnerabilitat s'ha apoderat de les nostres vides. Abans érem fràgils, però no hi pensàvem gaire, a excepció d'algunes circumstàncies. Ara, ho sabem. En qualsevol moment, un TAR o una PCR ens pot conduir a l'aïllament

domiciliari i condemnar els nostres convivents a un confinament que modifica la nostra vida. L'àrea de confort s'ha reduït a un espai ínfim. Els núvols del futur cobreixen l'horitzó i les incerteses s'incrementen per tot arreu.

Hi ha un cert replegament interior. Es repassen les notes, es trenquen papers, es talla el cordó umbilical amb el passat... La inseguretat campa al seu aire. La novetat del teletreball a l'inici de la pandèmia es transforma en el dubte sobre la feina. En els primers mesos,

Si canvies les preguntes, segurament canviaran les teves respostes

LLUÍS SERRA LLANSANA
llserrall@gmail.com

prenem consciència que les nostres vides experimentaven un tomb per a molts sense precedents. Hi va haver literatura. Ara hi ha cansament. La novetat s'ha cronificat i la mascareta s'ha incorporat al dia a dia. Les estadístiques de difunts es disparen i ja ens hi hem acostumat.

Deixar-se arrossegar pels esdeveniments o deixar-se transformar per ells és un dels grans dilemes. Ara un s'adona més de la diferència entre el que és essencial i el que és secundari. L'aprenentatge serà lent, però hi ha persones que sabran transformar una crisi en un nou estil de vida. No és fàcil, però és possible. Amb quina frivolitat es parlava de «nova normalitat»? Literatura buida. Si canvies les preguntes, segurament canviaran les teves respostes.

VICTÒRIA MOLINS, s.t.j.
viquimolins70@gmail.com

Ja estem acabant el primer mes de l'any de l'esperança. Fa trenta dies, quan la gent esperava el 2021 amb delit pensant que s'acabava l'any del malson, el de la pandèmia que va fer un gir a les nostres vides de cent vuitanta graus, totes les paraules que se sentien eren d'esperança. Una esperança basada a fer allò que no hem pogut fer durant aquest any que va començar al febrer i que no ha acabat al desembre: trobar-se amb els amics, celebrar junts els aniversaris en un restaurant, abraçar-nos, viatjar, treure'ns la mascareta, deixar de banda almenys alguns dels teletreballs i tornar a la convivència amb els companys, anar al cinema i al teatre, trobar-nos al gimnàs. I moltes altres coses que no hem pogut

FINESTRA A LA VIDA

Ens ha canviat la vida?

fer durant aquest any en el qual vam començar cantant el *Resistiré*, i esperant amb Marina Rossell la data en la qual «tot anirà bé».

Però, no sé si hem pensat que hi ha una altra manera que, amb Covid-19 o sense, la nostra vida pot canviar. M'ho deia una noia jove que encara està en els primers anys de la vintena, i que, durant aquesta pandèmia, ha començat a col·laborar a l'Hospital de Campaña de Santa Anna, quan els voluntaris i voluntàries grans es van haver de quedar a casa.

«No havia vist ni imaginat mai el que el trobaria al costat dels que anomenem sensesostre i que viuen marginats de la nostra societat. Aquí he conegut tot un món que tenim ben a prop i al qual acostumem

a donar l'esquena.» I, sabeu com li ha canviat la vida durant aquesta pandèmia? No precisament per trobar a faltar coses que sempre ha tingut, sinó per adonar-se del que ha tingut sempre en abundància i que no ha valorat prou, per conèixer un món que, estant ben a prop, continua, generalment, tan lluny de la majoria.

«Ara —em deia convençuda— ja no deixaria això per res del món. M'ha canviat la visió de la vida i he conegut una felicitat que abans m'era desconeguda.»

A Santa Anna hi he conegut una felicitat que abans desconeixia

Sortir de la presó: un salt al buit

El programa de mentoria de Justícia i Pau acompanya els interns a la inserció social

Irene Monferrer i Josep Maria Muñoz són voluntaris-mentors al programa Suport de Justícia i Pau.

El fort contrast entre la vida a la presó —programada, institucional, monòtona i decidida per altres— i la vida en llibertat fa que per a molts interns el moment d'abandonar el centre penitenciari i entrar en la vida ordinària sigui crític i, en definitiva, amb altes possibilitats de fracàs. «A la sortida de la presó hi ha inseguretat, manca d'hàbits i falta absoluta d'autonomia personal. N'hi ha que no tenen ni on dormir, ni tenen res per menjar; i ja no parlem de treballar», ha detallat al programa *Llevat dins la pasta* de Ràdio Estel, Josep M. Muñoz, voluntari i participant al programa Suport de Justícia i Pau.

L'experiència de Justícia i Pau a presons, que va iniciar-se l'any 1987 amb reforç escolar, activitats lúdiques i culturals i acompanyament personal als interns, va permetre detectar aquest moment delicat de la sortida de la presó. I això va portar-los a proposar al Departament de Justícia la posada en marxa d'un programa d'acompanyament específic per a les persones internes en el trànsit a la llibertat a través de voluntaris-mentors. Des de finals del 2016 fins a l'actualitat, una vintena de voluntaris han acompanyat una cinquantena d'interns de les presons de Brians 2, Lledoners i Centre Penitenciari de Dones de Barcelona (Wad-Ras) en

JOSEP MARIA MUÑOZ
«A la sortida de la presó hi ha inseguretat, manca d'hàbits i falta absoluta d'autonomia personal»

aquest procés. El programa es proposa, per part dels funcionaris de presons, a interns concrets que han de donar-hi la conformitat. Així, entre dos i quatre mesos abans del dia de la sortida en llibertat, l'intern i el seu mentor mantenen entrevistes setmanals a fi de conèixer-se mútuament i crear un vincle de confiança. Un cop al carrer, l'acompanyament pot durar entre sis mesos i un any. «Els casos que tenim són els de persones que porten molts anys a la presó, estan en procés de sortida perquè han acabat la seva condemna i la nostra feina és ajudar-los a inserir-se de nou dins la societat», aclareix Muñoz.

Sortir de la presó: una aventura incerta (Icaria Editorial, 2020) és el llibre que guarda com un tresor les vivències d'aquesta mentoria per mitjà d'una sèrie de casos, alguns dels quals han reeixit i d'altres no, i que posa en valor el voluntariat penitenciari. «Les persones surten de la presó amb unes bosses amb les seves pertinences i res més. Els falta un suport emocional. I els voluntaris mirem de donar-los-el», explica Irene Monferrer, una de les autores del llibre. «No tenim estructures socials que esperin els interns a la sortida de la presó; caldria que hi hagués un pas intermediari entre la sortida de la presó i la inserció a la societat», proposa Muñoz.

Riscos en trepitjar el carrer

«Si no es donen eines a les persones que surten de la presó, difícilment podem aconseguir que no hi tornin», afirma amb rotunditat Muñoz. En efecte, la majoria de les persones que compleixen condemes de presó provenen de sectors socials marcats per la pobresa i l'exclusió social i, per tant, amb unes carències, de partida, que dificulten l'aterratge en la societat que els ha d'acollir.

A aquest context, cal afegir les ferides que deixa la presó en l'exintern especialment en el cas de condemes llargues (aïllament i solitud, crisi emocional, desconfiança en si mateix i baixa autoestima, manca d'autonomia personal...) i les dificultats en el moment de la sortida en llibertat (l'estigma, el recel, l'impacte afectiu i psicològic, els problemes de salut física i mental, les addiccions, les dificultats per trobar feina, el rebuig de l'entorn familiar i social, la manca de recursos públics...).

A «Hi ha alternatives a la presó?», el darrer *Papers de Cristianisme i Justícia*, Xavier Badia descriu molt bé aquesta realitat: «A Catalunya, el

L'any 2019 el voluntariat penitenciari de Justícia i Pau va ser guardonat amb el Premi Voluntariat, concedit pel Departament de Treball, Afers Socials i Famílies de la Generalitat i al gener va rebre el premi Reconciliació 2020, concedit per la Fundació Raimon de Penyaforat.

IRENE MONFERRER
«Surten de la presó amb unes bosses amb les seves pertinences i res més. Els falta un suport emocional. I els voluntaris mirem de donar-los-el»

setembre del 2020, hi ha 7.873 persones empresonades, de les quals un 93,48% són homes i un 6,52% són dones. La presó és una realitat eminentment masculina (...) A les presons catalanes hi ha un 52,6% d'espanyols i un 47,4% d'estrangers. El 80,5% compleixen condemna ferma, i un 19,5% són preventius. Un 25% està complint la condemna en tercer grau, i hi ha 126 interns en règim tancat. La taxa global de reincidència està situada al voltant del 30%.

La maduresa del voluntari

A Justícia i Pau subratllen que els voluntaris-mentors (amb una edat mínima de 25 anys) han de fer front a «molts més reptes i dificultats que l'acompanyament personal que podem fer durant el compliment de la condemna a dins de la presó». La clau és «practicar un suport actiu des de darrere», tasca que requereix «maduresa, equilibri personal i molta confiança en les persones».

De fet, aquesta donació gratuïta del mentor-voluntari és un acte que sovint interpel·la l'exintern acompanyat i que el fa apreciar la tendresa d'una societat que, sovint,

els és hostil. «La feina real dels voluntaris és precisament aquesta, escoltar-los i donar-los confiança en ells mateixos, petites espurnes a les quals podran agafar-se en qualsevol moment que ho necessitin», pot llegir-se en un testimoni del llibre.

«He après que la presó no és el que jo pensava, és molt diferent. Hi ha interns que són molt bones persones i que un dia van cometre un error; i que necessiten que algú els obri una porta perquè puguin fer una vida completament normal», confessa Monferrer. «Els interns que just surten de la presó han de sentir que hi ha algú al seu costat (poden trobar-se amb voluntaris i comentar com es troben, es poden recordar pautes...) i es tracta d'empoderar-los, no de resoldre'ls la vida», matisa Muñoz.

Paper rellevant de la societat

El llibre, que està dedicat «a les persones privades de llibertat que lluiten per ser acollides a la societat i a tots aquells que els donen un cop de mà», «l'hem fet, d'una banda, perquè la societat col·labori en aquest tipus de voluntariat i, per una altra banda, perquè qui pugui

ARCADI OLIVERES
«Les portes de sortida no cal cercar-les tan sols en afectats, famílies i amics i administracions involucrades, sinó també en el comportament d'una societat discriminatòria i regida pel lucre»

doni un cop de mà perquè aquesta segona oportunitat arribi a bon fi», defensa Monferrer. «L'aspiració d'ells, en sortir de la presó, és trobar una feina que els pugui dignificar i cobrir les seves necessitats, com tothom», complementa Muñoz i, en aquest sentit, apunten al tarannà de la societat d'acollida.

«En un projecte com el que ens ocupa, les portes de sortida no cal cercar-les tan sols en els afectats, les seves famílies i amics i les administracions involucrades, sinó també en el comportament d'una societat discriminatòria i regida pel lucre», s'ocupa d'assenyalar el prologuista del llibre,

Arcadi Oliveres. «La societat en el seu conjunt ha de comprendre que qui surt de la presó no és un delinqüent, perquè ja ha complert amb la societat; en aquest moment, la seva carpeta delictiva ja és tancada, i es mereix l'oportunitat de tornar a començar. Com podem exigir a aquesta persona que no torni a delinquir si no li obrim cap porta, ni la de la feina, ni la de l'habitatge, ni la de la inclusió social i/o familiar, pel fet d'haver estat a la presó?», ens pregunten des del llibre.

JOAN PLANELLAS
I BARNOSELL

Arquebisbe metropolità de Tarragona i primat

«Esperit, cap on guies les nostres Esglésies?» (1)

Benvolguts i benvolgudes,

A Sant Julià del Llor, una petita parròquia de la comarca de la Selva, hi ha un pont ben peculiar. Un pont llarg de quatre arcades. És romànic. Restaurat no fa gaires anys, fa goig de veure. Però, un dia ja llunyà de l'any 1777, el riu Ter li va fer una mala jugada: en desbordar-se es va desviar del pont i va decidir passar cinc-cents metres més avall. El Ter i el pont van renyir. A partir d'aquell dia, el Ter segueix riu avall per les arbrades i el pont roman solitari, enmig d'un camp, esterniat al solell.

Sempre que l'he anat a veure m'ha causat admiració i, al mateix temps, molta pena. Admiració per la seva antiguitat i admirable bellesa, per la resistència dels seus carreus i la solemnitat de les seves arcades. I pena de veure'l tan isolat, ignorat i completament inútil. Alguns arbres, solidaris de la seva orfandat, acaronen les seves pedres. Sent la remor de les aigües llunyanes, però aquestes ja no besen els seus contraforts. Enyora el trepig suau del vianant i el trot compassat de la cavalcadura. El pont de Sant Julià del Llor fa prop de dos-cents cinquanta anys que no fa de pont.

El pont de Sant Julià em serveix de comparança amb l'Església d'avui i la de sempre. L'Església ha de ser un pont vivent, movedís, ani-

mat per la força de l'Esperit, atent a les riuades del món i posat al servei de les persones. L'Església no és arqueologia, si bé esguarda amb afecte i veneració els monuments d'antany. L'Església constantment ha d'estar construint ponts nous. Si la riuada del món fa reguers nous, l'Església ha d'estar-hi atenta i donar la resposta adequada. La seva feina és llançar passeres de comunicació i de solidaritat entre els homes i dones, per tal que ells i elles trobin en Déu el motiu de la seva existència.

El proppassat 21 de gener, solemnitat de sant Fructuós, amb motiu del vint-i-cinquè aniversari del Concili Provincial Tarraconense, els bisbes de Catalunya vam fer públic un document en el qual qualificàvem dit Concili com un do de Déu i un temps de gràcia per a les nostres Esglésies. De la mateixa manera com ho va ser al seu moment el Concili Tarraconense, és l'hora que l'Església procuri i basteixi ponts nous al servei de les persones. Aquesta és la intenció del document publicat fa deu dies, que porta per títol *Esperit, cap on guies les nostres Esglésies? Als 25 anys del Concili Provincial Tarraconense de 1995*. Els reptes que presenta el context en què ens trobem són enormes, atesos els canvis socials i culturals d'aquests últims

anys. Però també, diem els bisbes, «cal que reconeguem la nostra manca de vigor a l'hora de comunicar i de viure l'Evangeli de Jesús». A nivell intraeclesial, hem pogut crear «una resignació ambiental que subratlla tot allò que no va bé i no sap reconèixer els fruits de bondat i de santedat que es recullen en el dia a dia del Poble de Déu que peregrina a la nostra terra», un poble que «escolta els batecs de la història i no s'aparta del dolor del món, sinó que el recull amb la misericòrdia i la solidaritat». Per contra, l'Església «no ha d'estar reclosa en les seves estructures i organismes sinó que s'ha d'encarnar i fer-se solidària dels goigs i les tristesses, els sofriments i les esperances de la humanitat». Com afirmava el papa Francesc en el missatge de la passada Pasqua, «que el Senyor faci de nosaltres constructors de ponts i no de murs» (21 abril 2019).

Si l'Església no vol quedar-se arraconada i sola com el pont de Sant Julià, s'ha de mullar els peus i ha de continuar fent ponts nous. Amb el subtítol de fons, *Esperit, cap on guies les nostres Esglésies?*, recordant el Concili Tarraconense i, al mateix temps, glossant el document acabat de publicar, hi dedicarem el contingut de les properes cartes dominicals.

Ben vostre.

JOAN JOSEP
OMELLA OMELLA
Cardenal arquebisbe de Barcelona

Paràbola de fraternitat

Com cada any, el dia 2 de febrer l'Església celebra la Jornada Mundial de la Vida Consagrada. Aquest any ho fa amb el lema: «La vida consagrada: paràbola de fraternitat en un món ferit.»

Els batejats, i de manera particular els consagrats, som convidats a ser creadors de fraternitat. De fet, com bé sabeu, un dels cinc eixos del Pla Pastoral de la nostra arxidiòcesi és viure la fraternitat. En aquesta proposta d'Església en sortida, la vida consagrada té un rol preeminent en tant que escola i model de fraternitat. Les comunitats de vida consagrada ens mostren com l'Esperit Sant pot fer possible la comunió i la fraternitat entre persones diferents.

Hem passat un any dur, trist i dolorós. Hem viscut moments eclesials i socials complexos, però els hem viscut també com oportunitats per créixer en la col·laboració, en l'entesa i en el diàleg. Vull agrair públicament l'entrega de molts germans i germanes de la vida consagrada, presents i actius en el sector sanitari i en residències de gent gran. Agraeixo el seu servei amorós i el seu acompanyament espiritual a tantes persones que han patit la malaltia o les conseqüències de la pandèmia.

Aquesta Jornada coincideix amb la festa de la Presentació del Senyor en el Temple de Jerusalem, que ens recorda que Maria i Josep van presentar Jesús a Déu, tal com manava la Llei de Moisés. Ho van fer quaranta dies després del seu naixement. La profetessa Anna i Simeó, home just i pietós, plens de l'Esperit Sant i amb el cor net i lluminós, descobreixen en aquell infant l'obra de Déu, l'arribada del Messies.

Vosaltres, germans i germanes de la vida consagrada, dediqueu moltes hores de pregària i de servei pastoral a acompanyar moltes persones en l'encontre amb Déu Pare, Fill i Esperit Sant. Vosaltres feu de l'hospital, la presó, l'escola, la residència d'ancians, la universitat, el monestir... el temple on presentar tantes persones a Déu, i les ajudeu a descobrir la seva condició de fills i filles de Déu. En la lectura de l'evangelí d'aquesta festa, Simeó reconeix Jesucrist com a salvador i llum que es revela a les nacions, i Anna dona gràcies a Déu i el reconeix com a alliberador del poble (cf. Lc 2,22-38).

El contacte íntim i personal dels consagrats amb les persones de la Santíssima Trinitat, els regala una mirada renovada i renovadora del món. Cal, doncs, que ens deixem acompanyar per ells per participar de la seva mirada de la realitat amb els ulls de Déu. Ells i elles, amants de la Paraula de Déu, ens ajuden a comprendre el sentit de les Escriptures.

Els germans i germanes de la vida consagrada, seguint el testimoni de Simeó i Anna, fan experiència de com, de vegades, és llarga l'espera i costerut el camí que porta a l'encontre amb el Senyor. La vida religiosa és un llarg procés de purificació del cor, segons l'esperit de les benaurances, i una sincera ofrena a Déu en el servei atent als germans que pateixen i que es troben deseparats.

Gràcies, Senyor, pel do preciós i insubstituïble de la vida consagrada. Beneïu i protegiu tots els seus membres i que la vida espiritual, la fraternitat i el servei amorós no s'apaguin mai en les seves comunitats.

COMENTARI DE LA PARAULA

L'home posseït per un esperit immund personifica el públic de la sinagoga de Cafarnaüm

Marc descriu la situació real en què es trobava la sinagoga de Cafarnaüm quan Jesús hi fou invitat a impartir-hi una ensenyança. La mala fama que el precedia, oriünd de Natzarèt («Què tens tu contra nosaltres, Jesús Natzarè?»), un llogarret tancat, de gent violenta («Has vingut a perdre'ns?»), no era la millor carta de presentació. Jesús «es posa a ensenyar-los», persona a persona, com especifica el Còdex Beza.

Tots queden impressionats per la seva manera d'ensenyar, amb autoritat, no com ho feien els mestres de la Llei. Mitjançant la figura d'un posseït, instal·lat des de temps immemorial entre el públic de la sinagoga, Marc condensa el fanatisme religiós que s'hi respirava. Es produeix una lluita d'esperits. L'esperit de la sinagoga, titllat d'«immund», s'encara amb Jesús, «l'Ungit» amb l'Esperit Sant, com reconeix l'esperit immund: «Sé molt bé qui ets, l'Ungit de Déu!». Beza fa concertar en masculí l'un i l'altre esperits, quan en grec *pneuma* és neutre, deixant entendre que es tracta bé de masses humanes posseïdes, bé de persones lliures ungides. El crit aïrat del mal esperit, les convulsions que ocasiona en el públic i el crit poderós que emet abans de sortir són el resultat del conjur que Jesús li ha

GLÒRIA MONÉS

llançat: «Tu calla i surt d'aquest home, esperit immund!» El fa callar perquè no el comprometi com el Messies subversiu que flotava en l'ambient de Cafarnaüm. Tots han quedat atònits; tot seguit s'ha posat en marxa un procés d'aclariment, il·lustrat a base de dos grups que es pregunten: «Quina ensenyança és aquesta tan nova?»: són els qui s'han adonat, des del primer moment, de la novetat de l'ensenyament de Jesús respecte a l'habitual dels lletrats, i: «L'autoritat en persona, ja que fins i tot els esperits immunds comina, i l'obeeixen!»: els més capaços el consideren com un profeta i reconeixen la seva superioritat sobre la institució sinagoga. La seva fama s'estendrà per l'entera Galilea.

JOSEP RIUS-CAMPS

Teòleg i biblista / riuscamps@yahoo.es

CONSULTORI BÍBLIC

PILAR CASALS

Biblista i egipcióloga

Van existir més cartes de sant Pau?

«Quan vosaltres haureu llegit aquesta carta, feu que també la llegixin els de l'església de Laodicea, i la carta de Laodicea, llegiu-la també vosaltres» (Col 4,16).

La comunicació entre les primeres comunitats cristianes era habitual. Aquesta queda reflectida en l'intercanvi de cartes d'una comunitat a l'altra, afavorint que en circulesin col·leccions. L'activitat missionera de Pau el va portar a comunicar-se amb moltes d'aquestes per escrit. És probable que escrivís més cartes de les que tenim conservades en el NT. Prova d'això la trobem en els mateixos escrits. Per exemple, sembla que la comunitat de Corint hauria rebut, almenys, dues cartes més, ja que a 1 Corintis 5,9, es fa referència a una carta prèvia i a 2 Corintis 2,3-4 a una carta intermèdia entre les dues conservades. L'esmentada cita de Colossencs fa referència a l'Església de Laodicea i a una carta dirigida a ella. Però arribats en aquest punt, cal afegir un altre element en joc, i és l'atribució pseudoepigràfica dels textos, és a dir, l'atribució dels textos havent estat escrits per un autor diferent. Si llegim atentament les cartes (1Te 1,1), aquestes reflecteixen que Pau no estava sol. Així, l'exegesi de les tretze cartes que li són atribuïdes va posar en relleu que tan sols set d'elles es poden considerar autènticament paulines: Gàlates, 1 i 2 Corintis, Filipencs, Filemó, 1 Tessalonicencs i Romans. El llenguatge i la teologia continguda a Colossencs fan pensar en un autoria diferent, però alhora, pròxima a Pau en missatge i època. Pel que fa a Laodicea, hi ha referències a una carta (se n'ha conservat algun fragment), la procedència de la qual ha generat molts dubtes. Les comunitats van continuar produint textos que ens ajuden a conèixer-ne millor el context.

PER A CONSULTES:

REDACCIO@CATALUNYACRISTIANA.CAT

Diumenge IV de durant l'any

Lectura primera

Dt 18,15-20

Faré que s'aixequi d'enmig teu un profeta i li posaré als llavis les meves paraules

Lectura del llibre del Deuteronomi:

Moisés digué al poble: «El Senyor, el teu Déu, farà que s'aixequi d'enmig teu, d'entre els teus germans, un profeta com jo. Escolteu-lo. El dia que el poble s'havia reunit a la muntanya de l'Horeb vas demanar al Senyor, el teu Déu, de no tornar a sentir la veu del Senyor, el teu Déu, i de no veure més aquelles flames, per por de morir. Llavors el Senyor em digué: "Han fet bé de demanar-ho. Jo faré que s'aixequi d'enmig dels seus germans un profeta com tu, li posaré als llavis les meves paraules i ell els dirà tot el que jo li ordenaré. I jo demanaré comptes als qui no escoltin les paraules que ell els dirà en nom meu. Però si un profeta s'atreveix a dir en nom meu alguna paraula que jo no li hauré ordenat, o bé parla en nom d'altres déus, morirà."»

Salm responsorial

94

Veniu, celebrem el Senyor amb crits de festa, aclamem la Roca que ens salva; presentem-nos davant seu a lloar-lo, aclamem-lo amb els nostres cants.

*R. Tant de bo que avui sentíssiu la veu del Senyor:
«No enduriu els vostres cors.»*

Veniu, prosternem-nos i adorem-lo, agenollem-nos davant del Senyor, que ens ha creat; ell és el nostre Déu, i nosaltres som el poble que ell pastura, el ramat que ell mateix guia. *R.*

Tant de bo que avui sentíssiu la seva veu:
«No enduriu els cors com a Meribà, com el dia de Massà, en el desert, quan van posar-me a prova els vostres pares, i em temptaren, tot i haver vist les meves obres.» *R.*

Lectura segona

ICo 7,32-35

La dona no casada pot ocupar-se de les coses del Senyor i de ser santa

Lectura de la primera carta de sant Pau als cristians de Corint:

Germans, jo voldria que visquéssiu sense neguit. El qui no és casat pot ocupar-se de les coses del Senyor i mirar de fer el que és agradable al Senyor, mentre que els casats s'han d'ocupar de coses del món i mirar d'agradar a la muller, i tenen el cor dividit. Igualment, la noia o la dona no casada pot ocupar-se de les coses del Senyor i de ser santa de cos i d'esperit, mentre que les dones casades s'han d'ocupar de coses del món i mirar d'agradar al marit. Tot això ho dic pensant que és més avantatjós. No vull pas lligar-vos. Penso només que és cosa més digna, i que facilita de viure dedicat al Senyor sense tràfecs que en distreguin.

Al·leluia

Mt 4,16

El poble que vivia a les fosques ha vist una gran llum, una llum resplendeix per als qui vivien al país tenebrós.

Evangelí

Mc 1,21-28

Jesús ensenyava amb autoritat

Lectura de l'evangelí segons sant Marc:

A Cafar-Naüm Jesús anà en dissabte a la sinagoga i ensenyava. La gent s'estranyava de la seva manera d'ensenyar, perquè no ho feia com els mestres de la llei, sinó amb autoritat. En aquella sinagoga hi havia un home posseït d'un esperit maligne que es posà a cridar:

«Per què et fiques amb nosaltres, Jesús de Natzaret? Has vingut a destruir-nos? Ja sé prou qui ets: ets el Sant de Déu.» Però Jesús el reprengué i li digué: «Calla i surt d'aquest home.» Llavors l'esperit maligne sacsejà violentament el posseït, llançà un gran xiscle i en va sortir. Tots quedaren intrigats i es preguntaven entre ells: Què vol dir això? Ensenya amb autoritat una doctrina nova, fins i tot mana els esperits malignes, i l'obeeixen.» I aviat la seva anomenada s'estengué per tota la regió de Galilea.

Calendari de la setmana

Lectures de la missa, santoral i altres celebracions

(CICLE LITÚRGIC B; FERIAI I)

TEMPS DE DURANT L'ANY

(SALTERI: SETMANA 4)

Gener

31. DIUMENGE

Diumenge IV de durant l'any, Verd.
Lectures: Deuteronomi 18,15-20 / Salm 94 / 1 Corintis 7,32-35 / Marc 1,21-28

SANTORAL: Joan Bosco, prev. i fund.; Marcel·la, viuda.

Febrer

1. DILLUNS

Fèria, Verd. Lectures: Hebreus 11,32-40 / Salm 30 / Marc 5,1-20
SANTORAL: Brígida d'Escòcia, vg.; Cecili, b. i mr.; beates Maria-Anna Vaillot i Otilia Baumgarten, rel.

2. DIMARTS

Presentació del Senyor (F), Blanc.
Lectures: Malaquies 3,1-4 / Salm 23 / Lluc 2,22-40
SANTORAL: Corneli, b.; Joana de Lestonnac, rel. i fund.

3. DIMECRES

Fèria, Verd. Lectures: Hebreus 12,4-7,11-15 / Salm 102 / Marc 6,1-6. O bé: *Sant Blai* (ML), Vermell; *Sant Òscar* (ML), Blanc.

SANTORAL: Claudina Thévenet, rel. i fund.; Francesc Blanco, mr.

4. DIJOUS

Fèria, Verd. Lectures: Hebreus 12,18-19,21-24 / Salm 47 / Marc 6,7-13
SANTORAL: Andreu Corsini, b.; Caterina de Ricci, rel.; Joan de Brito i comp., mr.; Joana de Valois, fund.

5. DIVENDRES

Santa Àgata (MO), Vermell. Lectures: Hebreus 13,1-8 / Salm 26 / Marc 6,14-29
SANTORAL: Calamanda, vg. i mr.

6. DISSABTE

Sants Pau Miki i companys (MO), Vermell. Lectures: Hebreus 13,15-17,20-21 / Salm 22 / Marc 6,30-34
SANTORAL: *Sant Misteri de Cervera*. Amand, b.; Dorotea, vg. i mr.; Pere Baptista i comp., mr.

El Sant 3 FEBRER

Sant Blai

Diversos sants, especialment els dels primers segles de l'Església, són coneguts per haver guarit malalts de manera extraordinària. Aquest do els venia no pas de cap mèrit personal, sinó de la fe en Crist. Un dels més populars és sant Blai (s. III – IV).

Segons la tradició, sant Blai, o Blasi, era bisbe de la ciutat de Sebaste, a Armènia, i guaria miraculosament tant persones com animals, per la qual cosa era molt estimat pel poble. Durant la darrera persecució de l'Imperi romà contra els cristians, va ser arrestat i tancat a la presó. A l'espera del judici, sant Blai va predicar la fe cristiana als altres presoners i visitants, i va continuar obrant miracles, com ara salvar un nen que s'estava ofegant amb una espina de peix. Per aquest motiu, la pietat popular l'ha invocat especialment per al mal de coll. Durant el judici sant Blai no va abjurar de la fe en Crist i després de ser sotmès a tortura, va ser finalment executat. Ben aviat va ser molt venerat a totes les Esglésies, tant d'Orient com d'Occident.

La fracció del pa

CONSOL MUÑOZ
Superiora general de les
Franciscanes Missioneres

De vegades, és bo anar recordant el que ens diu la instrucció general del Missal Romà, perquè ens pot semblar que tot ho fem correctament, i, en canvi, pot ser que hàgim d'«actualitzar» alguns procediments, perquè la celebració eucarística sigui el més «perfecta» possible, pel que fa al ritu celebratiu. Per això proposo que ens fixem en el número 83 de l'esmentada instrucció, titulada «Fracció del pa».

Aquest apartat ens diu: «El sacerdot parteix el pa eucarístic, amb l'ajut, si cal, d'un diaca o d'un concelebrant. El gest de la fracció que Crist va fer en el darrer sopar, donà el nom, en els temps apostòlics, a tota l'acció eucarística. Aquest ritu significa que nosaltres, que som molts, en la comunió d'un sol pa de vida, que és Crist, mort i ressuscitat per a la salvació del món, nosaltres, formem un sol cos (1Co 10,17). La fracció del pa comença després d'haver donat la pau i es fa amb la deguda reverència; però no ha d'allargar-se massa sense necessitat, a fi de no donar-li una rellevància excessiva. Aquest ritu es reserva al sacerdot i al diaca.

El sacerdot parteix el pa i deixa caure un fragment de l'hòstia al calze per significar la unitat del Cos i de la Sang del Senyor en l'obra de la salvació, és a dir, del Cos de Jesucrist vivent i gloriós. La *schola* o el cantor cantaran normalment la invocació *Anyell de Déu*, i respondrà el poble. Si no es canta,

es dirà en veu alta. Aquesta invocació acompanya la fracció del pa. Per això es pot repetir les vegades que calgui fins a l'acabament del ritu. La darrera vegada acaba amb la invocació “donau-nos la pau”.

Em permeto incidir en la frase: «Aquesta invocació acompanya la fracció del pa.» És a dir, que la recitació o cant de l'*Anyell de Déu*, comença en el moment que el sacerdot inicia la fracció del pa; no abans d'aquest instant. Això comporta que alhora el sacerdot executa la fracció del pa i el poble canta o recita l'*Anyell de Déu*. Així de senzill.

I per saber des de quan es canta o recita l'*Anyell de Déu* a la missa, sabem que va ser el papa Sergi I (Papa número 84 de l'Església catòlica), nascut a Síria, qui va introduir l'*Agnus Dei* durant el seu pontificat. Aquest va començar el 15 de desembre del 687, i es va acabar el 7 de setembre del 701.

Els joves ens retrobem a missa!

JOAN MONTSERRAT ROBERT

El 19 de desembre passat es va celebrar a la basílica de Santa Maria de les parròquies de Vilafranca del Penedès la primera missa jove des del mes de març passat.

Per tradició, se celebra un dissabte al vespre al mes durant el curs escolar. Ara bé, entre la situació del confinament primer i les celebracions de les comunions endarrerides després, no havia estat possible reprendre aquesta celebració eucarística, on els diferents col·lectius de la Pastoral Juvenil (grups de confirmació, postconfirmació i grups de joves) hi participen activament.

Cal dir que va ser un èxit rotund i, en paraules de Mn. Xavier Aymerich, rector de les parròquies de Vilafranca, «esperem que continuï així, ja que tots ells són l'esperança de les pedres vives de l'Església».

Els diferents col·lectius de la Pastoral Juvenil hi participen activament

EL CONSULTORI

PREGUNTES I RESPOSTES SOBRE DOCTRINA I MORAL
pel Dr. Joan Antoni Mateo

Ser sant

Voldria saber què vol dir ser sant. És una cosa reservada a una minoria selecta? És complir els manaments?

Tots els cristians estem cridats a la santedat, no només uns quants. I la santedat consisteix a viure a fons el regal de la filiació divina que hem rebut en el baptisme, mitjançant una vida de creixement en la fe, l'esperança, l'amor i la conversió; deixar-nos transformar per l'Esperit Sant a imatge de Crist per a glòria de Déu pare, correspondre a la gràcia per arribar a ser com és Déu. *Sant*, segons l'etimologia bíblica, vol dir «diferent» i al·ludeix a l'ésser mateix de Déu. Només Déu és sant i ens crida a la santedat, a ser com Ell és. La santedat és la fita de la vida cristiana. Comporta complir amb amor filial la voluntat de Déu concretada en els Manaments i en els preceptes evangèlics. El pecat, en la seva essència, és el contrari de la santedat. És voler-se realitzar al marge de Déu i frustrar la nostra vocació. Evidentment, en el nostre camí cap a la santedat ens haurem d'aixecar molts cops del pecat. El Senyor coneix la nostra feblesa i per això va instituir el sagrament de la Penitència. Fixi's bé en la vida dels sants que l'Església ha canonitzat, que tenien un gran amor al sagrament del perdó i que el rebien molt sovint. Fa anys vaig llegir un llibre preciós titulat *Los defectos de los santos*. Concorde amb la seva intuïció: els sants han sabut vèncer el pecat i assolir la perfecció. Podríem dir que el sant no neix, sinó que es fa. I aquesta frase me'n recorda una de molt antiga, de Tertul·lià, quan deia que el cristià no neix, sinó que es fa. I no és per casualitat que els primers cristians, com consta al Nou Testament, se saludaven entre ells com els «sants». Tot això ens fa veure com la santedat és l'essència de la vida cristiana.

PER ENVIAR CONSULTES AL DR. MATEO:
elconsultori@hotmail.com
Ap. de correus 121-25620 Tremp (Lleida).

Postals des d'Andalusia

Tres tipus de cansament

Els temples andalusos estan mig buits. Poca gent a les eucaristies. Tot al ralenti. Les germandats i les confraries ja saben que la propera Setmana Santa no hi haurà processons. I per això, comencen a pensar en actes penitencials, amb imatges, que tindrien com a escenari les catedrals, durant la Quaresma. Vivim amb l'ai al cor, colpejats cada vegada més per la pandèmia, entre pors i recança. I potser, en molts moments, ens envaeixen aquests «cansaments invisibles» però reals, que marquen les nostres passes i el nostre caminar. Un «cansament físic» per al qual busquem, no només el lleure, sinó la diversió, amb els greus perills que comporten els actes col·lectius i multitudinaris. Un «cansament emocional», més profund que el físic i que acostuma a ser fruit de desenganys, desconcerts, inseguretats, soledats aparents o fracassos. Si la vida en general cansa, també és cansada la vida dels creients que lluiten i s'entreuen als ideals de la seva esperança i fe. Els «estats d'ànim» no ens poden marcar la conducta, sinó els principis assentats en veritats que eviten els nostres errors. I, finalment. Un «cansament espiritual», molt perillós, perquè ens distreu del més important, i ens impedeix viure amb autenticitat i que allunya de Déu la nostra ment i el nostre cor.

La vida ens assota sense pietat, en molts moments. Un sacerdot amic em va comentar: «El Pare no abandona mai.» I he experimentat que Déu no ens abandona mai, encara que es presentin moments d'una gran foscor.

Val la pena superar els cansaments!

ANTONIO GIL
Sacerdot i periodista

Cartes

No m'ha agradat

Us escric aquesta carta motivat per una de les vostres pàgines que no m'ha agradat.

A la pàgina 43, del núm. 2.154 del 3 de gener del 2021, hi surt la ressenya del llibre «*Marchena / El poder de la justícia*». Hi diu «el molt popular Manuel Marchena», popular per a qui? Per a tots els cristians? Un personatge «el nom del qual continua viu», viu positivament per a qui? «A desgrat seu a les travesses»? «Eco viral de l'Estat», en una època de pandèmia és perillós parlar de virus. Oi?

Voldria respectar el dret a la llibertat d'expressió de tothom, però hi ha uns límits, unes línies vermelles, que marquen sobretot els límits per a les publicacions que seguint l'Evangeli volen aconseguir un món més just. I una prudència sobre un tema candent: l'executor d'unes sentències que priven de llibertat unes persones pel seu ideal polític. Caldria recordar per què va ser executat Jesús de Natzaret.

Resumint: no entenc que una revista cristiana pugui fer propaganda d'un llibre sobre aquesta persona.

Desitjo que el vostre setmanari segueixi lluitant per proclamar els valors del Crist.

ANTONI BALLÚS
Barcelona

Pel que fa a l'eutanàsia

L'actitud del govern pel que fa a la llei de l'eutanàsia quan tots patim per les morts a causa del Covid-19 i estem confinats i callats, em produeix molt de dolor. Em sembla una manca de respecte als ciutadans, a qui els diu que «ningú no quedarà enrere». No sobra ningú, tots mereixem el respecte a la nostra vida,

un dret. Segurament, aquesta mesura permetrà apujar les pensions perquè serem menys. Si us plau, siguem sensats.

Com a mare, com a filla i com a metgessa, he dedicat la meua vida a l'atenció d'infants i d'adults, i no puc entendre, des d'una perspectiva seriosa i responsable, decantar-se per l'eutanàsia: l'avenç de la medicina fa possible l'erradicació del dolor. Els malalts físics i psíquics el que necessiten és atenció, cures i acompanyament. La solució humana i de progrés són les cures pal·liatives.

MARÍA ARRANZ
Valladolid

Analitzar les dades

La maternitat està sent «invisibilitzada» a Espanya: no hi ha xifres d'embarassos, les mares en situació de vulnerabilitat són ignorades i les inversions per promoure l'avortament són molt superiors a les ajudes a les dones durant el seu embaràs, el postpart o la criança.

D'altra banda, la feminització de la pobresa és una dada alarmant, especialment a les llars monoparentals i en aquelles amb problemes de violència intrafamiliar. L'INE ha de registrar i analitzar aquestes dades per permetre una intervenció eficaç. És clar que, sobretot, és necessari superar el prejudici estúpid i nefast contra la maternitat de l'actual agenda política.

XUS D. MADRID
Palamós

Podeu enviar les cartes a:

redaccio@catalunyacristiana.cat

«Prometeu i Atena creen el primer home», fet en un taller romà.

MAC
Barcelona
Fotos: © Museu Nacional del Prado

El CaixaForum acull l'exposició «Art i mite. Els déus del Prado»

Odissea mitològica inigualable

Etimològicament, a la muntanya de Montjuïc se li atribueix, per tradició, el significat de «mont Jueu» (*mons Judaicus*), però també hi ha fonts que assenyalen que el topònim podria ser una derivació de «muntanya de Júpiter» (*mons Iovis*). Mai més ben dit. I és que fins al proper 14 de març, Montjuïc esdevé el mont Olimp gràcies a l'extraordinària exposició *Art i mite. Els déus del Prado*, que es pot visitar al CaixaForum de Barcelona.

A través d'una cinquantena d'obres datades entre el segle I aC i finals del segle XVIII, que formen part de les col·leccions del Museu Nacional del Prado, s'ofereix una àmplia mirada sobre la mitologia clàssica i la seva representació al llarg de la història de l'art. Hi són presents artistes de la talla de Francisco de Zurbarán, José de Ribera, Pieter Brueghel el Jove, Jan Carel van Eyck o Peter Paul Rubens.

Organitzada pel Museu Nacional del Prado i l'Obra Social "la Caixa", la mostra està comissariada per Fernando Pérez Suescun, cap de Continguts Didàctics de l'Àrea d'Educació del Museu Nacional del Prado. S'estructura en vuit seccions temàtiques, a través de les quals l'espectador pot gaudir d'una riquesa iconogràfica inigualable.

Empremta perenne

Gràcies als mites, grecs i romans van poder oferir una interpretació sobre l'origen del món i sobre diversos fenòmens de la natura o de l'univers. Així, van sorgir infinitats de divinitats que personificaven muntanyes, rius, mars, vents, constel·lacions... Déus i semideus van deixar, juntament amb els herois (Hèrcules, Aquil·les...), una empremta perenne en la història com a protagonistes d'esdeveniments exemplars, en els quals el compo-

A través d'una cinquantena d'obres, s'ofereix una àmplia mirada sobre la mitologia clàssica i la seva representació al llarg de la història de l'art

«La caiguda de Faetó»,
de Jan Carel van Eyck.

nent simbòlic és essencial.

Un esplèndid bust del poeta Homer, realitzat en marbre cap al 50-75 dC, dona la benvinguda als visitants. L'autor de la *Illiada* i l'*Odissea*, les principals epopeies del món grec, se'ns presenta com un venerable ancià amb barba. L'historiador Heròdot va escriure que van ser Hesíode i Homer, al segle VIII aC, els que van donar els déus als grecs, en descriure'n l'aspecte, traçar-ne el llinatge i narrar-ne les actuacions primordials. Hi ha déus que són coneguts pels seus noms grecs, però d'altres són més populars per la seva denominació romana.

Autèntiques meravelles

Una de les obres mestres de l'exposició és un fragment de sarcòfag romà, fet en marbre cap al 185 dC, que es titula *Prometeu i Atena creen el primer home*. Hi veiem el tità Prometeu modelant en fang l'estàtua d'un efeb nu, col·locada en un pedestal. Per la seva banda, Atena, la deessa de la saviesa i de l'artesanía, li toca el cap amb una papallona, símbol de l'ànima, per tal de donar-li vida. El paral·lelisme amb el llibre del Gènesi, quan Déu crea l'home a imatge seva, és innegable.

El bust d'un faune, cisellat en

de Zeus i encadenat de peus i mans, es caragola de dolor mentre un voltor li devora el fetge. Com que les seves entranyes es regeneraven immediatament, la condemna era eterna. Hi destaca l'ús del tenebrisme —aplicació radical del clarobscur—, que ressalta el dramatisme de l'acció. El rostre de Tici és terriblement colpidor.

Els déus de la mitologia grega i romana gaudien d'una capacitat excepcional per alterar el seu aspecte físic i adquirir una nova identitat. Això es palesa a *El rapte de Ganimedes*, de Peter Paul Rubens. Zeus es va metamorfosejar en àliga per raptar el jove pastor Ganimedes i emportar-se'l a l'Olimp. L'obra transmet una captivadora sensualitat, així com una fascinant sensació d'ingravedesa, dutes a terme a la perfecció pel pintor barroc més rellevant de l'escola

«Narcís», de Jan Cossiers.

flamenca.

marbre al segle XVII, de mirada torbadora i amb les característiques orelles punxegudes, és una autèntica meravella. Un faune —ésser bíped; meitat home, meitat boc— era un esperit salvatge del bosc. També cal destacar el baix relleu, executat en marbre entre els anys 50 i 40 aC, en què un sàtir balla amb una mènada, posseïda per una espècie d'èxtasi místic. Les mènades eren éssers femenins divins que participaven en festes dedicades al déu Dionís.

Sublim és el *Narcís*, de Jan Cossiers, on veiem el jove vanitós, enamorat de la seva pròpia imatge, reflectida a l'aigua d'un rierol. En aquest oli sobre tela sobresurt de manera especial el sumptuós vermell de la seva indumentària. Així mateix, *Cupido*, de Guido Reni, és també un treball notable. Amb la mà esquerra, el déu de l'amor subjecta una fletxa d'or —un colom blanc intenta agafar-la amb el bec— i amb l'altra mà sosté l'arc, que, sorprenentment, té trencada la corda.

Una altra peça magistral és el *Tici* de José de Ribera. En aquest llenç de grans dimensions veiem com Tici, fill

Guerra de Troia

Un dels apartats de la mostra està dedicat a la guerra de Troia, el gran enfrontament entre grecs i troians, en què també hi van intervenir de manera activa i decisiva molts déus que, per diverses raons, van donar suport a un bàndol o a un altre. Una de les peces més impactants és *L'incendi de Troia*, de Francisco Collantes, del segle XVII.

El pintor fa servir tons vermellors i groguencs per tal de crear una imatge apocalíptica. A l'esquerra, hi observem el cèlebre cavall de fusta, colossal estàtua on s'havien amagat els soldats grecs i que seria determinant en la seva victòria. Aquest episodi va posar fi a la guerra de Troia.

Altres quadres de l'exposició que cal esmentar són *Saturn amb el signe de Capricorn*, de Pietro Facchetti; *Hèrcules i el ca Cèrber*, de Francisco de Zurbarán; *La caiguda de Faetó*, de Jan Carel van Eyck; *El rapte de Prosèrpina*, de Pieter Brueghel el Jove, o *Vulcà forjant els raigs de Júpiter*, de Rubens.

La mostra s'estructura en vuit seccions temàtiques, a través de les quals l'espectador pot gaudir d'una riquesa iconogràfica inigualable

EDUARD BRUFAU

«La Creu de l'Àngel» va ser elaborada per l'artista amb or, corall i pedres precioses

Una escultura religiosa de Dalí, en procés de restauració

La Creu de l'Àngel, amb la base degradada.

D'entre la prolífica obra de Salvador Dalí, destaquen diverses pintures de caràcter religiós. La temàtica sol ser tradicional —la crucifixió, la Mare de Déu amb l'Infant, escenes de vides de sants, etc.—, però el tractament s'emmarca sempre dins de l'inconfusible estil surrealista, com no podia

ser d'una altra manera tractant-se de l'artista empordanès. Composicions com ara el Crist de Sant Joan de la Creu, el Sant Sopar, la Madona de Portlligat o les Temptacions de sant Antoni són algunes de les que han adquirit més notorietat.

Tanmateix, la producció religiosa de Dalí no s'acaba aquí i inclou també peces escultòriques i d'orfebreria no tan conegudes, com ara la Creu de l'Àngel, que s'exposa al Teatre-Museu Salvador Dalí de Figueres. Elaborada l'any 1960 amb or, diamants i corall entre altres pedres i metalls preciosos, aquesta creu vol representar l'elevació de tota l'existència des de la inferioritat del món mineral fins a la perfecció de Crist. A hores d'ara, aquesta peculiar peça es troba en procés de restauració, després que en una revisió rutinària a finals de l'any passat es detectés l'oxidació d'un dels minerals de la base de la creu, la pirita-marcassita. El fet que els materials utilitzats siguin nombrosos i molt diversos, i que a la base hi hagi un mecanisme amb agulles mòbils, fa que el procés esdevingui llarg i delicat; hi treballen joiers, gemmòlegs, químics i altres especialistes, i fins i tot hi està col·laborant un laboratori coreà expert en l'anàlisi d'ADN, perquè analitzi la possible presència de bacteris. Segons la Fundació Dalí, l'objectiu no és només restaurar la peça, sinó esbrinar exactament la causa de la degradació, ja sigui la humitat o un atac microbià, i poder assegurar així dins de la vitrina on està exposada, les condicions ambientals perquè es conservi de manera òptima.

Per tot plegat, de moment no s'ha previst cap data per a la fi de la intervenció ni per al retorn de la base de la creu a Figueres. Ara com ara, mentre es restaura la part afectada, els visitants del Teatre-Museu Salvador Dalí s'han de conformar a poder veure la part superior de la creu, on hi ha el Crist crucificat.

Fundació Dalí

La vacuna necessita un temps per fer efecte i crear immunitat de grup.

XAVIER MORETÓ
Consiliari de Vida Creixent de
Barcelona

Noves restriccions

Sant tornem-hi! Més restriccions. Certament, les dades són preocupants. L'índex de transmissió, en el moment d'escriure aquesta col·laboració, ja està en l'1,4. Molt alt. Han tancat els grans centres comercials i totes les botigues no essencials.

El confinament ha estat municipal. Tot semblava indicar que ani-

riem de dret al confinament total, com al març. De fet, països com França, Alemanya, Gran Bretanya o Escòcia ja són en aquest estadi. Malgrat que la vacuna ja s'està donant, necessita un temps per fer efecte, per crear «immunitat de grup». Estem ben arreglats!

Potser, quan les coses ens toquen més de prop es quan es nota més la gravetat de la situació. A hores d'ara, potser tots coneixem algú que està patint la malaltia o que ja ens ha deixat. Comencem un any 2021 difícil. Malgrat que sembla que ja tenim la solució en forma de vacuna —i en un temps rècord— haurem de passar per un calvari abans d'arribar-hi. Molta gent patirà per la salut, la situació econòmica i alguns ens deixaran. Però, malgrat tot, seguim endavant.

«La Llum ha vingut enmig de la foscor i la foscor no ha pogut ofegar-la» escoltàvem fa uns diumenges a l'evangeli. Mantenim-nos en l'esperança. Sapiguem comunicar-la als qui ens envolten, sobre tot als qui s'ho passen pitjor.

I, malgrat tot, bon any!

**CERTIFICATS MÈDICS
CARNET DE CONDUIR
NÀUTICA I ARMES**

**CENTRE MÈDIC
PLAÇA MOLINA**

DR. RAFAEL SOLANAS ANGLADA

LABORABLES

De 10 a 13 h i de 16 a 20 h

Les persones que es presentin amb un exemplar de Catalunya Cristiana tindran un descompte de 10 euros

www.centromedicoplazamolina.es

INFORMEU-VOS-EN:

Tel. 932 188 826
Mòbil: 639 474 741
c/ Balmes, 281, entr. 2n
08006 Barcelona

- COTXE, MOTO I CICLOMOTOR
- PSICOTÈCNICS
- LLICÈNCIA D'ARMES
- LABORALS I ESCOLARS
- NÀUTICA

El goril·la de muntanya, que és herbívor, té hàbits diürns.

ACTUALITATS CIENTÍFIQUES

El perill d'extinció del goril·la de muntanya ja no es veu tan alt

Sempre que es parla del perill d'extinció d'una espècie animal, o bé de la seva extinció real, hom pensa: l'obra divina de la creació es veu alterada. I no sembla pas que es pugui considerar bo que això passi, sobretot si és per culpa de la conducta humana. Tots els ecologistes es planyen de la multitud d'espècies que han anat desapareixent en els últims anys. Hi ha qui ha dit que en poc més d'un segle s'ha arribat gairebé a la meitat de les espècies existents. Pot ser que sigui una exageració, però no es pot negar que són moltes les que s'han extingit recentment i, cal afegir, moltes són també ara les que estan catalogades en perill d'extinció. És una pena. Per això, si trobem la notícia que parla d'uns animals que s'han pogut recuperar del perill d'acabar desapareixent, sentim un cert respir.

El goril·la de muntanya (de nom científic *Gorilla beringei beringei*) és un simi que viu a les muntanyes de Virunga i a la regió de Bwindi-Sarabwé, entre Ruanda, Uganda i la República del Congo. És molt corpulent: el seu cos fa entre 1,5 i 2 metres d'alçada, sobretot els mascles, ja que les femelles són més gràcils. Pesa uns 200 kg (d'un exemplar s'ha vist que arribava als 230). Té el pèl llarg, que el protegeix del fred, ja que es desplega per les muntanyes a altures compreses entre els 2.200 i els 4.500 metres. Els mascles, quan arriben a la maduresa sexual, tenen l'esquena platejada. Són quadrúpedes que fan

vida a terra, rarament s'enfilaran a un arbre (seria per obtenir-ne algun fruit i prou). Totalment herbívors, tenen hàbits diürns i es passen el dia resseguint el que troben comestible per aquells paranyes.

Ara bé, aquest goril·la figurava a la llista dels animals que es troben en perill crític d'extinció, per causa sobretot dels caçadors furtius. L'any 1989 es comptaven només 620 exemplars, repartits per les dues regions que hem dit. Què ha passat, doncs? Què ha canviat? L'article que us deia, aparegut a la revista *Science*, explica que l'anàlisi del genoma de l'espècie (a partir de l'estudi de l'ADN de les seves cèl·lules), fet en tretze exemplars, mostra que, essent pocs, s'han aparellat molts cosins i parents pròxims, cosa que ha ajudat a eliminar alteracions genètiques perjudicials, fent més segura la supervivència de l'espècie. Per això, Tomàs Marquès-Bonet (de l'Institut de Biologia Evolutiva), coautor de l'estudi, ha dit: «Ha estat una sorpresa.» Per què? En aquest cas, la intersexualitat entre pròxims ha tingut l'efecte contrari del que sol passar. No ha perjudicat, sinó que ha afavorit el conjunt. S'han eliminat alteracions genètiques causants de malalties. Avui sembla que l'espècie ja no es troba en perill crític. S'ha vist que passen de mil els individus que en constitueixen ara la població vivent, gràcies als estats de Congo, Ruanda i Uganda, que també han col·laborat a protegir-los, evitant tant com poden la caça furtiva.

FRANCESC NICOLAU
Professor emèrit de la Facultat
de Filosofia de Catalunya

**FRA VALENTÍ SERRA
DE MANRESA**
Arxiver dels Caputxins

TRADICIONS REMEIERES

Els albercocs són antioxidants

Durant els mesos hivernals, els albercocs (llat., *Prunus armeniaca*; cast., *albaricoque*) només es poden menjar assecats —dits «orellanes»—, que s'empren per endolcir les coques, farcir els pollastres o bé per afinar el guisat d'algunes carns, car l'albercoc és la fruita estiuenca per excel·lència. En la tradició popular de la cuina d'aprofitament, durant l'estiu se solien deshidratar els albercocs a través d'un procés d'assecatge al sol. Tanmateix, cal tenir present que amb aquest procés s'altera la composició nutricional dels albercocs, i malgrat que es mantinguin els nivells de greixos, augmenten notablement les calories (de les 48 de l'albercoc en fresc a les 320 una volta assecat) i s'apugen, també, els índexs de proteïnes i minerals, amb una particular aportació de la vitamina B3 (o niacina); un component que ajuda a regular el nostre sistema nerviós. A més, els albercocs són una fruita molt agraciada en potassi, que és un element necessari per al funcionament del sistema muscular i, ahora, són una font de vitamina A i C, essent un potent antioxidant que aporta notables beneficis a la pell, al cabell, a les mucoses i als ossos.

Pel que fa a les propietats nutri-

tives dels albercocs, cal assenyalar que són d'una aportació energètica més aviat baixa i amb pocs hidrats de carboni, mentre que estan agraciats amb una gran quantitat de fibra, que afavoreix el trànsit intestinal i actuen com un laxant gens agressiu. Els antics hortolans oferien aquesta bella descripció: «L'abercocch, és lo fruyt del abercoquer, quasi rodó y de una a dues polsadas de llarch de un groch clar o blanch, y a vegadas en part encarnat. Dintre té un pinyol que enclou una ametlla.» És, doncs, una fruita que gaudeix d'un tacte molt delicat i amb el gust lleugerament àcid al paladar, especialment la variant anomenada «de galta roja», que és una varietat molt estesa a la península Ibèrica. Cal fer esment que l'ametlló del pinyol de l'albercoc «galta roja» té un component d'oli semblant al de l'ametlla amarga i és, ahora, molt estimat en rebosteria i, també, apreciat com a condiment en diferents preparats culinaris i àdhuc en la cosmètica femenina com a suavitant de la pell per tal de donar elasticitat al teixit cutani. A l'article vinent us parlaré, si Déu vol, sobre l'arrop i de la seva presència en la nostra tradició gastronòmica d'aprofitament dels excedents.

Els albercocs són una fruita molt agraciada en potassi i una font de vitamina A i C.

PAPA FRANCISCO

El contagio de la esperanza
San Pablo, 2020, 150 pàg.

Abatuts per la pandèmia del coronavirus, estem tristos, esporugits i sense esperança, fins que algú s'apropa a nosaltres i ens acompanya. El Papa ha il·luminat aquest temps amb paraules que ens poden acompanyar en el llarg camí de reconstrucció que ens espera. Veritablement, aquesta és la tasca més urgent: contagiar l'esperança.

FRANCISCO TAUSTE ALCOCER

Religación y teología en Xavier Zubiri
Editorial Bendita María, 2020, 209 pàg.

Aquesta obra intenta sintetitzar la teologia de X. Zubiri (1898-1983) com a doctrina de deificació a partir del concepte de religament, que el nostre autor va desenvolupar en un article famós el 1935, en el qual ens situa davant del problema de Déu en una època que ja comença a ser secularista.

Llibres més
venuts el mes
de DESEMBRE

ÀNGEL RODRÍGUEZ VILAGRAN

365 dies amb Maria Claret

MARCEL CAPELLADES RÀFOLS

Jo, Jesús
Pagès Editors

PERE CASALDÀLIGA

Lacta Mama Claret

***claret**

JULIO LLAMAZARES

Primavera extremeña
Alfaguara, 2020, 121 pàg.

El març del 2020, dies abans que tot Espanya quedés confinada, l'autor es va instal·lar amb la seva família en una casa situada a la serra de los Lagares, a prop de Trujillo. Allà van estar reclosos durant tres mesos en un lloc que els va regalar la primavera més bonica que han viscut mai. Les il·lustracions són de Konrad Laudénbacher.

CHARLOTTE LINK

La estación de las tormentas
Grijalbo, 2020, 574 pàg.

Estiu del 1914. Malgrat que l'ombra de la violència plana sobre Europa, a la finca de la família Domberg el futur es veu amb esperança. Felicia té divuit anys i somia trobar un gran amor i la felicitat, però els temps canvien inexorablement. Una novel·la commovedora sobre la lluita per la supervivència d'una dona atrapada per l'amor i la guerra.

JOSEP ROVIRA CLAVERAS
Auxiliar de video

Un autèntic drama social

Estrenada l'any 2019, tracta sobre una família de classe mitjana baixa que intenta obrir-se pas a través de la crisi del 2008, on es troben amb una sèrie de dificultats que semblen no tenir fi.

Ken Loach ens presenta el panorama d'una manera molt pessimista: en negre. El primer pla és una imatge en negre, l'abisme, i per damunt, la veu d'un home parlant de

les feines que ha exercit. Quan per fi veiem l'home, està assegut davant d'un altre en una entrevista de feina, en una habitació on l'única llum que hi entra és a través de dues finestres amb barrots, més pròpies d'una presó, representant l'esclavitud que comportarà la seva nova feina.

El següent pla és lapidari. Possiblement, és el que més expressa aquesta atmosfera d'ofec que senten els personatges. El protagonista, al centre de la imatge, és petit i es troba totalment envoltat d'edificis i furgonetes blanques; està totalment atrapat pel mateix que ell creu que serà la seva salvació: la furgoneta.

Seguidament, Loach ens presenta la família del protagonista, en una habitació estreta i petita, amb una sola taula. És important destacar que no veiem cap pla conjunt dels personatges, tot i ser un espai petit, ja que, durant el film, amb prou feines es podran veure a causa de l'explotació que els suposen les seves respectives feines.

La resta de la pel·lícula és un no parar d'esdeveniments que enfonsen més i més la família, un autèntic drama social, amb uns actors excel·lents; actors desconeguts, «del carrer», a l'estil de Robert Bresson, amb els quals els espectadors no puguin tenir cap prejudici o etiqueta.

El cinema de Loach té la capacitat de remoure, perquè explica històries que poden ser reals en qualsevol punt del món. Pel·lícules com aquesta, que conviden a reflexionar sobre les condicions laborals precàries, l'explotació i la falta d'oportunitats i, sobretot, el qüestionament que amb esforç es pot arribar on un vulgui. Així és com Loach ens arrossega fins al final de la pel·lícula, amb un protagonista més colpejat que mai per la vida, tan moralment com físicament, però que es continua esforçant per mantenir la feina, conduint la seva furgoneta i, a poc a poc, la imatge s'anirà enfosquint, fins a l'abismal negre del principi, com si res no hagués canviat, i com si res no hagi de canviar.

AMB BON HUMOR

SORRY WE MISSED YOU

DIRECTOR: Ken Loach
INTÈRPRETS: Kris Hitchen, Debbie Honeywood, Rhys Stone, Katie Proctor, entre altres
MÚSICA: George Fenton
Regne Unit
101 minuts

CRÍTICA LITERÀRIA

ROSA M. BOIXAREU

Sobre ensenyar i aprendre

JORDI LLOVET*Els mestres**Un homenatge*

Galàxia Gutenberg, 2020, 179 pàg.

«Aquest llibre és un homenatge a cinc dels meus mestres més estimats i que més coses van ensenyar-me: no solament en el sentit del saber, sinó també en el sentit d'aprendre a ensenyar... i aprendre a viure rectament», diu l'autor al Prefaci. Es refereix a Miquel Batllori, José Manuel Blecua, Martí de Riquer, José Maria Valverde i Antoni Comas, entre altres. Un homenatge a persones concretes amb gran capacitat de treball, a uns valors, a un temps cultural escrit en majúscula. Persones amb unes capacitats humanes que van posar al servei dels altres. Batllori, per exemple, llegia en nou llengües; experts singulars en el seu àmbit de coneixement van estar per sobre d'intrigues i conveniències però les van patir. Job sempre actual.

Descripció, amb un punt de nostàlgia, de la manera d'ésser i d'ensenyar d'aquests mestres potser una mica oblidats i dels quals Llovet vol deixar constància, tant de la seva personalitat com del seu estil. Un historiador, un medievalista, un hispanista, un mestre de la literatura, un representant de l'ensenyament de la literatura catalana a partir dels anys seixanta, «un home bo» (tal expressió té reminiscències bíbliques: el Josep del Gènesi a la literatura intertestamentària). És cert, com diu Llovet, que una generació com la dels *Mestres* no es produirà mai més? Per què? Cal invertir més en educació, a engrescar ensenyants i ensenyats, interessar per la lectura, una lectura que distreu, acompanya, transporta a altres realitats des de la pròpia, com a font de coneixement; hom ha de «creure» en la cultura com a valor inqüestionable, irrenunciable, universal.

Un bon mestratge és aquell que convida a pensar, a pensar críticament. I aquesta tasca pertany a l'àmbit educatiu, però no exclusivament: a casa, al carrer, al lleure... cal un bon mestratge amb el que hom es vagi forjant un criteri sempre en construcció. Aquest llibre combina una profunda reflexió sobre l'art d'ensenyar amb anècdotes que fan de la seva lectura un plaer.

RAUXA

Els dos amos (i II)

Hi ha una nova dreta que té per objectiu declarat la reconquesta moral i política d'Occident, i per tal d'aconseguir-ho està disposada a apropiarse del cristianisme, com hem pogut veure aquests darrers quatre anys als Estats Units. És cert que, en el cas americà, aquesta aliança contra natura entre poder polític, finances i fe cristiana atrau principalment els creients del món evangèlic. El catolicisme, més universal, menys individualista i conscient de la fidelitat al Bisbe de Roma, no és tan procliu a aquesta mena de seduccions. Tot i així, en les darreres eleccions els votants catòlics es van repartir gairebé a parts iguals entre el magnat evangèlic i el catòlic Biden.

A la nostra banda de l'Atlàntic, aquesta estranya aliança no té tanta embranzida, però ja cal que estiguem alerta. Amb graus diversos, nous partits i moviments enarboren la fe cristiana com a bandera per reconstruir Europa amb un nou ordre social i polític. És cert que el món occidental està en crisi i que li falta molta vertebració espiritual i un horitzó moral menys difús; però la medicina que proposen aquests restauracionistes —encara que ells assegurin tot el contrari— no és sinó una radicalització dels mals d'Occident, tal com es va veure a l'atac al Capitoli: individualisme exacerbant, absència de reflexió i autocrítica, i tones d'odi i de mentida. Es tracta d'una reconquesta mundana, mal disfressada de moral i religió, que cap Església de debò no pot considerar com a aliada. Quan els cristians volem servir dos amos, tard o d'hora sempre n'acabem prioritzant un, i aquest no és mai Déu.

EDUARD BRUFAU

Agenda

Barcelona

CRISTIANISME I JUSTÍCIA

El **dilluns 1 de febrer**, a les 19.00, Dilluns dels Drets Humans sobre *Ningú no és il·legal. Cap a la regularització de les persones migrades*; els **dimarts del 9 de febrer al 16 de març**, a les 19.00, seminari sobre *Mort, felicitat i tecnologia al segle XXI* amb Oriol Quintana (tel. 933 172 338).

CATEDRAL

El **dimarts 2 de febrer**, a les 18.45, eucaristia amb motiu de la Jornada Mundial de la Vida Consagrada a la catedral de Barcelona. Presideix el cardenal Joan Josep Omella.

INTERIORITAT

El **dijous 4 de febrer**, a les 19.30, taller-escola de pregària al Casal Don Bosco. Més informació: tel. 934 291 803.

PARRÒQUIA MARE DE DÉU DE LA MEDALLA MIRACULOSA

El **divendres 5 de febrer**, a les 20.45, Escola de Pregària amb els salms (c/ Consell de Cent, 112 - Barcelona).

BALMESIANA

El **dimarts 9 de febrer**, a les 19.00, comencen els cursos de l'Institut Sant Tomàs corresponents al segon trimestre de 2020-2021: *El origen del hombre* (dimarts) amb Martín F. Echevarría; *El misterio de Dios: la Trinidad* (dimecres) amb Ignacio M. Manresa; *Cuestiones de filosofía política: la primacia del bien común* (dijous) amb José M. Alsina. Tots els cursos es poden seguir presencialment (c/ Duran i Bas, 9 - Barcelona) o a distància. Més informació: <http://istomas.org/programa-2020-2021>.

Girona

MONESTIR DE SANT PERE DE GALLIGANTS

El **diumenge 7 de febrer**, a les 12.00, visita guiada *Símbols compartits II: el viatge d'anada i tornada* amb Joan Piña. Reserves: tel. 972 202 632.

Tarragona

VIDA CONSAGRADA

El **diumenge 31 de gener**, a les 11.00, eucaristia presidida per l'arquebisbe Joan Planellas amb motiu de la vida consagrada a la catedral de Tarragona.

MARE DE DÉU DE LA CANDELA

El **dimarts 2 de febrer**, a les 11.00, benedicció de les candeles i ofici en honor de la Mare de Déu de la Candela de Valls; el **diumenge 7**, a les 19.30, cloenda de la novena i eucaristia. Els dos dies amb la presència de l'arquebisbe Joan Planellas. Reserves: tel. 977 600 013.

Terrassa

ROMÀNIC

El **cap de setmana 6 i 7 de febrer**, jornada de portes obertes al Museu de Terrassa - Seu d'Ègara, esglésies de Sant Pere.

GÒTIC

El **diumenge 7 de febrer**, a les 12.00, visita comentada amb Cinta Cantarell a l'exposició *Retorn a Granollers del retaule gòtic de Sant Esteve* al Museu de Granollers.

PREGUEM PER LES INTENCIONS DEL PAPA

Perquè el Senyor ens doni la gràcia de viure en plena fraternitat amb germans i germanes d'altres religions

Catalunya Cristiana

SUBSCRIPCIONS ANUALS EN CATALÀ O CASTELLÀ

Catalunya, resta de l'Estat espanyol i Andorra: 145 €
Gibraltar i Portugal: 145 €
Resta d'Europa: 222,99 €
Amèrica i Àfrica: 254,19 €
Àsia i Oceania: 325,43 €

Membre de l'APPEC
Associació de Publicacions
Periòdiques en Català

El setmanari rep l'ajut de la Generalitat de Catalunya

www.catalunyacristiana.cat

[f /catalunyacristiana](https://www.facebook.com/catalunyacristiana)

[@catcrist](https://twitter.com/catcrist)

[i catalunya_cristiana](https://www.instagram.com/catalunya_cristiana)

Director: Mn. Jaume Aymar i Ragolta

Redactors: Eduard Brufau, Miquel Àngel Codina, Macià Grau, Rosa M. Jané, Carme Munté, Joan Andreu Parra, Rosa Peraire
Lingüista: Montserrat Pibernat

Col·laboradors d'aquesta setmana: Pilarín Bayés, Rosa Maria Boixareu, Joan Boronat, Pilar Casals, Agustí Codinach, Teresa Forcades, Antonio Gil, Joan Guiteras, Joan A. Mateo, Ignasi Miranda, Victòria Molins, Glòria Monés, Xavier Moretó, Consol Muñoz, Francesc Nicolau, M. Mercè Palau, Joan Pallarès, Mar Pérez, Quique, Josep Rovira, Jordi Sánchez, Lluís Serra, Valentí Serra, Sebastià Taltavull, Miquel Ventura, Josué Villalón, P-J Ynaraja

Redacció, administració, publicitat i promoció:
C/ Comtes de Bell-lloc, 67-69 - 08014 BARCELONA
Tel. 934 092 810, Fax 934 092 775

a/e: redaccio@catalunyacristiana.cat (Redacció)

a/e: administracio@catalunyacristiana.cat (Administració i subscripcions)

a/e: publicitat@catalunyacristiana.cat (Publicitat)

Fundadors: Mn. Joan E. Jarque i Mn. Francesc Malgosa

Edita: Fundació Catalunya Cristiana per a l'evangelització i la cultura

Administració: Isabel Giral (comptabilitat), Janet Duatis (subscripcions)

Autoedició i compaginació: Carlos Aguado

Impressió: Impressions Intercomarcals, SA Ctra. C-1.411, Km 34. Polígon industrial El Cementiri.
Tel. 938 788 403. Fax 938 788 212 - 08272 SANT FRUITÓS DE BAGES - DLB 14.387/79

Els actes anunciats a l'agenda poden patir canvis amb motiu de la pandèmia

M. MERCÈ PALAU

Xavier Memba (Guinea Equatorial 1971) es considera barceloní d'adopció, de vocació pastor i dedica el seu temps a conèixer, estudiar i articular un relat teològic. Llicenciat en Ciències Religioses per l'Institut Superior de Ciències Religioses de Barcelona i màster en Teologia, és pastor protestant.

Els països africans no solen ser cristians.

A Guinea Equatorial, els autòctons són catòlics, pel fet de ser una antiga colònia espanyola, fins a la independència del 1968. La meua família era protestant i així jo he crescut dins de l'Església. Però hi ha diferents branques dins el protestantisme i la meua família era de l'Església escocesa, la presbiteriana. El que passa és que jo vaig venir de petit a Catalunya i em vaig educar en una església baptista.

Les diferències es poden trobar en la interpretació de la doctrina del baptisme infantil o adult.

A les esglésies baptistes, i a la gran majoria de les esglésies evangèliques, es bategen d'adults. Però les esglésies presbiterianes com l'Església luterana, anglicana, bategen els infants. L'església del Poblenou, que ja té nou anys, és una església on bategen nens, però també adults. A diferència de l'Església catòlica, el bateig no confereix la salvació; per a nosaltres, el bateig confirma un sentit, la fe, o anticipa la fe del creient.

S'ha agafat un any d'excedència i ja no exerceix, però encara es considera pastor?

Sí, perquè és una vocació, i no la pots perdre mai. No vull estar en primera línia de la tasca pastoral, jo continuaré fent la tasca de donar suport a l'Església. Ara mateix no exerceixo. He comunicat a la congregació que de moment no torno a exercir com a pastor i que faig un pas diguem-ne que enrere, però no en primera línia.

En el cas de Trump o Bolsonaro com veu la relació d'utilitzar les «masses» per arribar al poder?

Moltes vegades, la religió és

Xavier Memba, pastor protestant

«El món evangèlic és molt divers»

l'excusa, un pretext que els serveix, perquè al final la seva finalitat és el poder, tant sigui Trump, que ha rebut el suport del lobby protestant, com Bolsonaro, o altres.

Bolsonaro ha tingut el suport dels evangèlics.

Sí, però en aquest sentit cal entendre que el món evangèlic és molt divers, també si revisem la nostra història, al país on vivim, aleshores tot el que és evangèlic, a vegades és pejoratiu. A Llatinoamèrica hi ha una versió que no és representativa del que és l'Església evangèlica. És com els casos que han posat aquí, a la televisió, en documentals de

telepredicadors, de gent que fan un xou, un espectacle de la religió, però no són representatius.

Com ha viscut la pandèmia?

La vaig viure fent un postgrau. Malgrat que estava retirat de la meua tasca principal com a pastor, el que no podia fer era viure-la com una cosa que només m'afectés a mi. Per això vaig crear un *podcast* que es diu *Cinc cèntims*. Cada setmana hi preparava una breu reflexió de cinc minuts per ajudar la gent a posar en ordre els seus pensaments. Al final, vaig acabar fent tretze episodis, que justament van coincidir amb les setmanes més dures.

ROCA,
100 ANYS
D'HISTÒRIA

més a la teva
botiga Roca
i a roca.es

Tota una vida junts formant part
de la vida de moltes famílies, tenint cura
de tu i dels teus.

Roca es projecta cap a un futur
cada vegada més net i confortable,
oferint-te els productes més innovadors,
per fer-te la vida més fàcil.

Ja hem començat a escriure un nou futur
amb tu, el futur comença ara.

Roca